ԺԴ· ՏԱՐԻ 3672 (Ն· Տ·) 25 ՄԱՅԻՍ 1896 13 ՄԱՅԻՍ 1896 12 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1313 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս
درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سى
Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժէք	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բաժանորդի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։
Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL
Հեռաւոր [illegible] ազդագրական [illegible]
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ՃԷՆՆԸՐԻ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԸ

Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Ռուսիոյ մէջ գիտական կաճառներն ու մամուլը նախորդ շաբթուն երախտագիտական արտայայտութիւններով յիշատակեցին պատուաստի հնարիչ Ճէննըրի անունը, որու բարերար գիւտին հարիւրամեակը կը լրանար։ Եւ արդարեւ, 1796 մայիս 2ին էր որ Ճէննըր կատարեց առաջին պատուաստը որ այնքան զօրաւոր կերպով պիտի յաղթէր ծաղկախտին։ Այս ահռելի հիւանդութիւնը որ մէկ դար առաջ տեղային հանգամանք մը կը կրէր աշխարհի ամէն կողմը, յաճախակի սաստկացումներով, այլ ևս դիպուածաբար միայն երեւան կուգայ այն երկիրներուն մէջ ուր պատուաստումը և մանաւանդ կրկնապատուաստումն ընդհանրացած են։ Օրինակի համար, 1895ին ծաղկախտի տասնըեօթը մահացու դէպք պատահեր է ի Բարիզ. 1880էն մինչեւ 1885, այդ ախտէն մեռնողներու թիւը միջին հաշուով կը հասնէր տարեկան 540ի. այս զգալի նուազումը եթէ մասամբ արդիւնք է հիւանդներու մեկուսացման դրութեան, որ հաստատուած է հիւանդանոցներուն մէջ, գլխաւորաբար կը պարտին պատուաստին ու կրկնապատուաստին։ «Կրկնապատուաստումը, կ՚ըսէր բրոֆէսոր Պրուարտէլ Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիին մէջ, 1891ին, գրեթէ անվտանգ կ՚ընծայեն ծաղկախտի համաճարակները։ 70,000 հոգիէն մէկը կը մեռնի։»

Իր գիւտի հարիւրամեակին առթիւ, Ճէննըր իրաւունք ունի ընդհանուր մարդկութեան երախտագիտութեանը։ Սակայն, ինչպէս, ինք չէր բուն հնարիչը պատուաստին, այլ զայն կատարելագործողն ու ընդհանրացնողը. երկար առաջ, այդ ներարկումը կը կատարէին իբրեւ նախազգուշական դեղ, որ անյիշատակ ժամանակներէ հետէ տարածուած էր Ասիոյ մէջ. 1721ին անգլիացի տիկին մը ներմուծեց զայն իր երկիրը ուսկից անցաւ գլխաւոր ազգերուն։ Ճէննըր որ բժշկութիւն կ՚ընէր ի Կլօչէսթէրշայր (Անգլիա) ինքզինքը տուաւ այդ ներարկումներուն զորս կը կատարէր մեծ ճարտարութեամբ ու խնամով. բայց մեղմ ծաղկախտի հեղուկը կը ներարկէին որ անյաջող կ՚երթար. պատուաստուողը՝ երկրորդ անգամ ծանր կերպով բռնուելուն՝ կը մեռնէր. այս կերպով, միանգամայն համաճարակի կեդրոններ կը ստեղծուէին։ Ճէննըր յուզուեցաւ այս երեւոյթէն և իր ուսումնասիրութիւններն առաջ տարած պահուն նշմարեց որ այն գեղացիները որոնք անգամ մը բռնուած էին «կովու ծաղկախտէն»—cow-pox, զոր անգլիացիները կը կոչեն cow-pox—այլ ևս զերծ կը մնային համաճարակէն։ Ասոնք իրենց ռամկութեանը մէջ կը բացատրէին թէ իրենց գործը ըլլալով կովերը խնամել ու կթել, այդ անասուններէն կը ստանային տեսակ մը հիւանդութիւն որուն հետքը կը կրէին ձեռքերնուն վրայ եւ այնուհետեւ ա՛լ չէին բռնուեր ծաղիկէ։ Գիտնականը լուսաբանուեցաւ ու ձեռնարկեց կարգ մը փորձերու որոնք սքանչելի արդիւնք տուին. հաստատապէս համոզուած էր թէ cow-pox կամ կովի ծաղկախտին ներարկումը պիտի կրնար մարդը պաշտպանել այդ տարափոխիկ հիւանդութեան դէմ. առաջին պատուաստը կատարեց 1796 մայիս 2ին. այդ օրը, Սառա Նէլմս անուն ագարակի սպասուհիի մը ձեռքին վրայ նըշմարելով փշտիկներ, նշդրակի մը միջոցաւ առաւ ու փոխադրեց զանոնք Ճէյմս Ֆէլիբս անուն ութ տարեկան տղայ մը բազուկին վրայ. երկու ամիս ետքը, այդ տղան ենթարկեց ծաղկի ներարկումի և տեսաւ որ չէր բռներ. ուրեմն անվարակելի կը մնար. յաղթանակը տարած էր։

Բայց Ճէննըր չուզեց աճապարել. երկու տարի առաջ տարաւ իր փորձերը. երբեմն ուղղակի կովու ծաղկի պատուաստը կ՚առնէր, և երբեմն պատուաստուածի մը փշտիկներուն պատուաստը։ Վերջապէս 1798 տարւոյ կիսուն, հրատարակեց իր գիւտը որ սակայն ընդդիմութեան բախեցաւ, նախ Անգլիոյ, ապա Ֆրանսայի և ուրիշ երկիրներու մէջ։ Հակապատուաստեան կուսակցութիւններ կազմուեցան Ճէննըրի դէմ զոր կը քննադատէին խստիւ։ 1800ին միայն պատուաստը փոխադրուեցաւ ի Ֆրանսա. այդ տարւոյ յունիսին բժշկական յանձնախումբ մը կազմուեցաւ Ճէննըրի գիւտը քննելու համար. երեսուն տղաք պատուաստուեցան. յաջորդ տարւոյ յունուարին, ծաղկախտի յատուկ հիւանդանոց մը կը հիմնուէր ի Բարիզ։

Ի սկզբան, պատուաստուողները բաւական ատեն զերծ մնացին ծաղիկէ. բայց տասնըհինգ տարի չանցած. գիտուեցաւ որ նորէն կը վարակուէին։ Այն ատեն, հակապատուաստեանները սկսան ձայն բարձրացնել. նոյն իսկ Ճէննըրի կուսակիցները վարանոտ կը մնային. բայց 1831ին դէպք մը պատահեցաւ որ կատարելապէս ապահովեց զանոնք. Վիւրթէմպերկի մէջ զօրքերը կրկին անգամ պատուաստեցին. գործողութիւնը յաջողեցաւ ու հաստատեց թէ մարդ մը կրնայ կատարելապէս զերծ մնալ ծաղիկէն՝ կրկնապատուաստումի շնորհիւ. Ասոր վրայ որոշուեցաւ կանոնաւորապէս կրկնապատուաստել տղաքները՝ տասը տարեկան հասակնուն մէջ։ Գործողութիւնը մեծ խնամով կը կատարուի այսօր, եզ հորթի պատուաստի միջոցաւ, որ փոխանցման երկիւղ չտար՝ ինչպէս մարդու բազուկէն առնուած պատուաստը։ Այս դրութիւն որ պաշտօնապէս ընդունուեցաւ 1874ին, Լիոնի բժշկական համաժողովին մէջ, սա առաւելութիւնն ալ կ՚ընծայէ որ բժիշկներն ամէն ժամանակ իրենց տրամադրութեան ներքեւ կրնան գտնել լիառատ թարմ պատուաստ, որ էական է՝ մանաւանդ համաճարակի ատեն։

Ճէննըրի գիւտին հարիւրամեակը փառաւորելու համար Տոքթ. Խավիէօի կողմէ Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիի հանդիսաւոր նիստին մէջ կարդացուած տեղեկագիրը մասնաւորապէս կը ծանրանայ այս կէտին վրայ, կը թուէ անոր բարերար առաւելութիւնները ու կեզրակացնէ թէ առանց եզ հորթի պատուաստին՝ անկարելի պիտի ըլլար Ակադեմիին երկու ժամու նիստի մը մէջ հինգէն վեց հարիւր պատուաստ կատարել։ Վասն զի, Ակադեմին իր կեդրոնին մէջ տաղաւար մը յատկացուցած է այդ գործողութեանց, որոնք ձրիաբար կատարուելէ զատ, միանգամայն գաւառային բժիշկներուն ու դպրոցներուն ալ պատուաստի հեղուկ կը ղրկուի սրուակներով. Այդ սրուակներուն թիւն էր 1889ին՝ 5766,—1890ին՝ 14,811, — 1811ին՝ 20,325, — 1892ին՝ 35,000, — 1893ին՝ 63,000, — 1894ին՝ 76,204 և 1895ին 80,000։ Իւրաքանչիւր սրուակը մէկ ֆրանք կ՚արժէ. ուրեմն, նախորդ տարին միայն Ակադեմին 80,000 ֆրանքի պատուաստ հայթայթած է գաւառներուն։

Ընծայուած այս բոլոր դիւրութիւններով հանդերձ, պատուաստումը ու կրկնապատուաստումը օրէնքով պարտաւորիչ չեն տակաւին ի Ֆրանսա, ինչպէս է Անգլիոյ մէջ և ուրիշ երկիրներ, ու Ճէննըրի գիւտին հարիւրամեակին առթիւ՝ թէ Ակադեմիին մէջ և թէ լրագրութեան միջոցաւ կը շեշտուի այս փափագը։

ԷՅՈՒՊ

Եթէ կայ թաղ մը որուն վրայ ամենէն քիչ կը խօսուի և որ անհաս կը կարծուի թաղային այն զանազան վէճերէն որոնք կուգան պարբերաբար տագնապեցնել կարգ մը թաղական խորհուրդներ, ապահովապէս Էյուպի հայոց վերին թաղն է, որ բնաւ ձայն ձուն չունի, ինքիր մէջ ամփոփուած կ՚ապրի, մենակեաց ճգնաւորի մը պէս անձանօթ և անտրտունջ. թաղեցին քով հետաքրքրուելու զգացումն է որ կը պակսի, թէ ոչ դպրոց, եկեղեցի և մատակարարութիւն այնպէս լուռած կարգադրուած են որ հարկ չի կայ և է քննադատութիւն և է բողոք ընելու։

Արդէն, ուրիշ թաղերու հետ բաղդատմամբ, անձուկ է իր շրջանակը. սահմանափակ թուով թաղեցիներ միայն հաստատուած են հնուց ի վեր Էյուպի այդ օդաւէտ ու կանաչազարդ զառիթափին վրայ, լեռն փողոցներու վրայ փայտաշէն հին տուներով, որոնց մէջ ընդհանրապէս էնաֆ դասակարգի պատկանող ընտանիքներ կը բնակին. հաճելի վիճակի տէր այս թաղեցին կը ներկայացնէ ամենէն մաքուր տիպարը ժողովրդային այն խաւին, որ մեծ տենչանքներ չի տածեր, իր առօրեայ անշուք վիճակովը կը գոհանայ, ապրուստի մը համար աշխատելով, բարոյականի ամենէն խիստ պայմաններուն նախանձախնդիր, անգիտակ այն վեհ ձգտումներուն զոր դաստիարակութեան զգացումը կը թելադրէ։ Որդին հօրը գծած շաւիղին կը հետեւի, չոր և ամուլ շաւիղ մը՝ հոգ չէ, տեսած ու լսած ընկերային տափակ ու անձուկ պայմաններուն անվհատ շարունակողը կ՚ըլլայ, նորութեան և բարձրացման անհաղորդ, ու գերազանցապէս հոգատար այդ աւանդական բարքերուն պահպանման և շարունակման։

Լսուած չէ երբեք որ այսինչ Էյուպցին ազգային շրջանակի մէջ դեր մը կատարած ըլլայ, իմացուած չէ որ մտաւորական ուժ ներկայացուցիչ մը իր թաղին բարոյական մակարդակը բարձրացնելու ջանք մը ցոյց տուած ըլլայ, վերջապէս իր վերմակին տակ կծկուած թաղ մը որ աւելի չախորժիր, ցուցամոլութեան տենդը չունի, փիլիսոփայօրէն կ՚ըմբռնէ կեանքը։

Գաղափար մը տալու համար՝ պզտիկ օրինակ մը բաւական է։

Տեղւոյն թաղական խորհուրդը, որ այժմ երեք անձէ միայն կը բաղկանայ, [illegible] վրայ թողած է դպրոցը, շատ փոքր վարժոց մը, ուր հազիւ քսան աշակերտներ դաստիարակութեան բարիքը կը վայելեն՝ մէկ ուսուցչի մը հոգածութեան ներքեւ։ Սակայն աւելի երեք չորս տարի առաջ այդ անշուք յարկին ներքեւ էն քիչը յիսուն աշակերտներ կային, որոնք՝ փորձ և հմուտ դաստիարակի մը ձեռքին տակ այնքան կրթութիւն մը կրնային ստանալ որքան պէտք էր կեդրոնական վարժարանի առաջին կարգը կարենալ մտնելու համար։ Յետոյ, երբ արդի թաղական խորհուրդը պաշտօնի անցաւ և յիշեալ դաստիարակն ալ հեռացաւ, դպրոցին յաջողագիրը փոփոխութիւն կրեց. նորեկները, որոնք կ՚երեւայ թէ շատ կարեւորութիւն չէին տար կրթական գործին, կարճեցուցին դպրոցին պիւտճէն, հասուկ աշակերտներուն խորհուրդ տուին որ, բաւ համարելով այդչափ դաստիարակութիւն մը, ելլան դպրոցէն ու արհեստի հետամուտ ըլլան, գործնական մարդիկ ըլլալու համար։ Անփորձ դպրոցականին մտքին մէջ անգամ մը որ մտնայ այս գաղափարը, ա՛լ բոյն կը դնէ հոն, մեծ ծաւալներ կը ստանայ և զգուանք մը առաջ կը բերէ ուսման դէմ։ Ու աշակերտները քիչ քիչ կը հեռանան վարժարանէն, արհեստ սորվելու, տակ փառաւորելու տենչով, փոխանակ ուղեղ մշակելու ուսման [illegible]։ Այժմ, ներկայ թաղականները հրճուանքով կը տեսնեն անշուշտ թէ յաջողութեամբ պսակուած է իրենց առաջադրած «օգտակար» նպատակը, վասն զի դպրոցին մէջ հազիւ տասնըհինգ ուսանող մնացած է, և անոնք որ կուզեն քիչ մը աւելի մտաւորական մշակում ստանալ, ստէպ իրիկուն կ՚երթեւեկեն Պոլսոյ թէ Խորենեան վարժարանը, որ աւելի քան քսան վայրկեան հեռաւորութիւն ունի և կ՚ընծայէ այն ամեն անպատեհութիւնները որոնք արդէն յիշուեցան Սամաթիոյ վարժոցին խնդրին առթիւ, անկից մինչեւ յիշեալ վարժարանը երթեւեկող դպրոցականներու վրայ խօսուած պահուն։

Շիտակը, եթէ ուսումնական ակադեմի մը ունենայինք, անշուշտ հրապարակային պատուանիշ մը կը տրուէր սոյն գործունեայ թաղականներուն, որոնք երեք տարուան պաշտօնավարութեան միջոցին զգալի զարկ մը կուտան այսպէս վարժարանին... կրթական անկմանը։

Եկեղեցիին մատակարարութիւնն ալ շատ աննախանձելի վիճակ մը ունի. մէկ հոգիի ձեռք մնացած է ամեն բան, ինք կը հաւաքէ հասոյթը, ինք կ՚ընէ ամեն ծախքերը. ինչպէս առաջ ըսինք, թաղեցին այնքան հոգատար ու բծախնդիր չըլլալով եկեղեցիի և դպրոցի իրերու մասին, արդի վիճակը անդուլ կը շարունակէ, հետզհետէ վատթարանալով։

Հետեւապէս ազգային ձեռնհաս մարմիններուն կիյնայ քիչ մը հոգածութիւն ցոյց տալ այս մենաւոր թաղին ներքին գործերուն։ Ուսումնական խորհուրդը յոյժ լաւ տնօրինութիւն մը ըրած կ՚ըլլայ, եթէ հաճի կրթական քննիչ էֆէնտին ղրկել հոն անգամ մը աչքէ անցունելու տեղւոյն վարժարանին կրթական վիճակը. զոյլով մատակարարութեան խնդրին, Տնտեսական Խորհուրդը հարկ եղածը կը տնօրինէ։

⁂

Յառաջիկայ կիրակի տեղւոյն Ս. Եղիա եկեղեցիին տօնն է, հանդիսական օր, ուր այդ լռակեաց թաղը տարօրինակ ոգեւորութեամբ մը և կենդանութեամբ մը կը լեցուի, ուխտատեղի մը աղմկալից ու ցնծագին երեւոյթն ընծայելով։ Օր առաջ հանդիսակուած դամարով մը կով մը կը գնուի, զոր մեծահանդէս կը մորթեն ու մատաղ կը բաժնեն։ Եպիսկոպոս մը կը հրաւիրուի պատարագելու կոկիկ ու կոկիկ տաճարին մէջ, որ շատ նեղ կուգայ բազմաթիւ ուխտաւորներուն։ Սովորութիւն եղած է որ պատարագիչը աւելի պաշտաճի բարոյ խօսի, և մասնաւոր զովեստ չխնայէ ժամանակին թաղային մատակարար մարմին նկատմամբ։ Այս պայմանադրական դրութիւնը չիմ կարծեր որ աւանդական պարտաւորիչ սովորոյթ մը ըլլայ. եթէ օրուան թաղական խորհուրդը իսկապէս իրական արժանիք և օգտակար գործունէութիւն ցոյց տուած է, այդ հրապարակային գովասանութեան մէջ անպատեհութիւն չկայ, ընդհակառակը քաջալերիչ կրնայ ըլլալ. բայց երբ այս պարագան չի ներկայանար, երբ դպրոցը անկեալ վիճակ ունի, և եկեղեցին իր չաքէն զրկուած է, ուրկէ և ինչո՞ւ գովեստ չխնայել։

Հետեւապէս կը յուսացուի որ առաջիկայ կիրակիի Գեր. պատարագիչը, ո՛վ որ պիտի ըլլայ, շրջահայեցութեամբ ու զգուշութեամբ պիտի վարուի այս մասին, ու շատ շռայլ չպիտի գտնուի գովաբանական այս սովորոյթին նկատմամբ։

ԵՐՈՒԱՆԴ

ՄՏԱՅԻՆ ԱԽՏԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՕՐ. ՔՈՒԷՏՈՆՆ ՈՒ ՄՈՏԿԷՑԻ ԼՈՒՍԻԿԸ

Բարիզը, Ֆրանսան և նոյն իսկ օտար երկիրներու շատ թերթեր զբաղեցան Բառատի փողոցի գուշակ օրիորդով, բազմաթիւ պատկերազարդ թերթեր անոր պատկերը հրատարակեցին։

Նստած թիկնաթոռի մը վրայ դէպի ա՛ջ, երկու ձեռքի մատները իրարու մէջ անցուցած զոյգ կը բարձրանան ձախ ուսէն վեր, դէմքը աջ ուսին վրայ դէպի վեր դարձած, աչքերը ամենախորունկ, յափշտակուած նայուածքով մը կը խորասուզին անհունին, անծանօթին մէջ։

Այսպէս է Օր. Հանրիէթ Քուէտոնը իր հոգեւոր դիրքին մէջ։

Դիւրահաւատութիւնը, հրաշալիքի հրապոյրը, անհագին բազմութիւն կը քաշէ կը տանի դէպի Բառատի փողոցին տունը. հարիւրաւոր ընտանիքներ օրիորդի ներկայութիւնը վայելելու բաղդը չունենալով անհանգիստ են։

Օրիորդի համբաւը այնպիսի չտեսնուած ժողովրդականութիւն մը գտած է որ գիտուն անձեր վերջապէս որոշեցին լրջօրէն զբաղիլ այդ խնդրով, քանի իր արդիութիւնը չէ կորսնցուցած։

Բարիզի մէջ «Հոգեկան գիտութեանց ընկերութիւն» մը կայ, գիտուններէ և գիտուն եկեղեցականներէ բաղկացած, որ քննութեան կ՚ենթարկէ բոլոր այն բնախօսական և հոգեկան նշանաւոր երեւոյթները, որ երեւան կուգան մարդուն մէջ։

Երբ այս ընկերութիւնը ձեռք բերաւ իր փափաքը, որով Օր. Քուէտոն կը հաճէր իրենց ատեանին ներկայանալ, անմիջապէս իր անդամակիցներէն յանձնաժողով մը կազմեց տոքթ. Հարի նախագահութեան տակ, որու նպատակն էր օրիորդը ուսումնասիրութեան ենթարկել։

Տոքթօրը պատրաստեց շատ ընդարձակ ու լուրջ տեղեկագիր մը որու երեք ենթադրութեանց իւրաքանչիւրը կը համապատասխանէ «հոգեկան գիտութեանց ընկերութիւնը» կազմող երեք տարբեր խումբերուն։

Տոք. Հոք կը հաստատէ որ Օր. Քուէտոնը առ այժմ հիւանդ չէ՝ բառին տեսաբանական նշանակութեամբ, բայց նշմարած է մի քանի յատկանշական երեւոյթներ, ընդհատ ջղագրգռութիւն մը, մէջ ընդ մէջ աշխոյժ մը և յետոյ հանգիստ։

Ջղային տաժանք է այս, որմէ օրիորդին ներկայ առողջ վիճակին մէջ իսկ կրնայ ախտաբանական խոշոր հետեւութիւններ հանուիլ։

⁂

Մոտկէցի Լուսիկը 19—20 տարեկան աղջիկ մ՚է, գեր, թուխ, քիչ մը դեղին մորթով, խոշոր աչքեր որ անընդհատ շարժումի մէջ են աջ ու ձախ։

Մոտկանը Մարմանց գեղն է, հոս կը գտնուի Ս. Կիրակոսի վանքը. Լուսիկը նուիրուած է այդ վանքին։

Միշտ անմիտ ծիծաղ մը ունի, հեգնութեան մը իր ծանր ու կախուած դէմքին, բայց իր լուրջ վայրկեաններն ալ ունի հոգետեսութեան պահուն. Ս. Կիրակոսի խաչը իր ծնողքը կը պտտցնէին մասնաւոր արտօնութիւնով (*), աղջիկը անոնց կ՚ընկերանար, տուներու մէջ «խաչը բացուած պահուն» գուշակութիւններ ընելու համար։

Դիտեցէք զինքը, հանգարտ նստած է գետնի վրայ, սենեկին մէջտեղ, կին մը կը մօտենայ, «ինծի համար բան մը գուշակէ», Լուսիկ անմիջապէս լուրջ դէմք կ՚առնէ, թեթեւ մը կը սգրի (**) նայուածքը պաղ, անորոշ անշարժ կը յառէ դիմացի պատին կամ առաստաղին. լռութիւն! «տեսիլքի տարան» կը փսփսան կիները։ Երկու վայրկեան յետոյ անըմբռնելի սարսուռ մը ու հանգարտութիւն. «Քու անունը Շուշան է, գլխաւորիդ (էրիկիդ) անունը Միսաք աղա. քու մեծ տղան կարգուած է, շատ աղէկ հարս մը ունիս, խորոտիկ, հնազանդ. Բեզի մէկը դուրս կայ, հեռու տեղ, օտար երկիր, անոր համար շատ հոգ կ՚ընես, բայց չէ, ան ողջ է. հոգ մի՛ ըներ, քիչ օրերէն կը վերադառնայ, ձեր կարօտը շատ կը քաշէ, հա՛ քիչ ատենէն կուգայ, կը հասնի. դուն շատ բարեսիրտ կին մ՚ես, աղքատներուն կ՚օգնես, Աստուած ինչ որ ուզես քեզի կուտայ»։

Այսպէս կը խօսի, աչքը միշտ պատին յառած ու միեւնոյն ատեն անըմբռնելի ակնարկներ աջ ու ձախ դին։ Երբ համաճարակ հիւանդութիւն մը կամ երկրաշարժի երկիւղ կը տիրէ, ահա այն ատեն Լուսիկը կ՚ընդարձակէ իր գուշակութիւններու սահմանը և խոշո՜ր գուշակութիւններ կ՚ընէ որքան իր խելքը կը հասնի։

Լուսիկի ծնողքը սակայն մասնաւոր օրեր, ու այդ օրերու մէջ մասնաւոր ժամեր ունին իրենց աղջիկը ներկայացնելու. ատ իրենց գաղտնիքն է։

Այդ պատճառով ատ աղջիկը տարբեր է այն սովորական լուսնոտներէն, այսահարներէն, որոնց վրայ երբ քահանան Աւետարան կամ խաչ կը բանայ, համբուրել կամ խածել կուտայ, կը սարսին, դողահար գետին կիյնան, կը փրփրան ու պահ մը սաստկալի ջղաձգութիւնով կը տառապին։

Լուսիկը ճշմարիտ «տեսիլքի գնացող» մ՚է ու լաւ յարգ ունի բոլոր միամիտներու, դիւրահաւատներու քով։ Գ. Ա.

=)(70)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

կենդանի և զինուած կը զգաս զայն։ Կանգուն և խրոխտ՝ նաւուն կամրջակին վրայ որ կը տանի զայն և զոր ինքն ալ կարծես կը քաշկռտէ, կը փութայ դէպ ի ծով իբր թէ անհամբեր ըլլար հանքածուխ ուտելու, անջրպետը լափելու, իր ծուխը թօթուելու հոն ուր հիմա կը ցնցէ իր տերեւէ փունջը։ Եւ իր այդ տեսքն այնքան գեղեցիկ է, որ Ենտրէի բոլոր գործաւորները մոռցած են իր ոճիրը, և անտանձման և յետին հուրրայով մը ողջունելով զայն, անոր կը հետեւին կ՚ընկերանան տարփագին աչքերով։ Օ՛ն, գնա, մեկնէ, ճամբորդէ աշխարհներուն մէջէն։ Հետեւէ քու գծուած ուղիիդ. շիտակ և անողոք։ Մարդիկ բաւական զօրաւոր շինած են քեզ որպէսզի դուն բանէ մը չվախնաս։ Բայց քանի որ զօրաւոր ես, մի՛ չար ըլլար։ Զապէ այդ սոսկալի զօրութիւնը զոր փորձեցիր մեկնումիդ պահուն։ Ուղղէ նաւն անզայրոյթ, և մանաւանդ խնայէ մարդկային կեանքը՝ եթէ կուզես պատիւ ընել Ենտրէ գործարանին։

Այն իրիկունը, կղզիին մէջ մէկ ծայրէն միւսը ծիծաղներու և խրախճանքներու մեծ ոգեւորութիւն մը տիրեց։ Թէեւ առտուան արկածը քիչ մը պաղեցուցած էր եռանդները, ամեն տուն ուզեց վայելել պատրաստուած հանդէսը։ Այլ ևս աշխատութեան կռիւն չէր, ոգեսպառ և հեւքոտ, և գինիները շատ քնացող։ Ամենուրեք նոյն իսկ մութ դղեակին մէջ, երգեր, զաւաթներու բախումներ կը լսուէին. լուսաւոր ապակիներուն ետեւէն որոնց հեռուն ցոլացած լոյսերը Լուառի մէջ կը խառնուէին աստեղերու շողուններուն։ Ռուտիքներուն տունը, երկար սեղան մը իր շուրջ կը հաւաքէր բազմաթիւ բարեկամները, գործարանին բոլոր ընտիր մասը։ Նախևառաջ արկածին վրայ խօսեցան... տղաքը աշխատելու տարիք չունէին, տնօրէնը թօշակ մը խոստացած էր այրի կնոջ... Յետոյ մեքենան գրաւեց ամենուն մտածումը։ Բազմաթիւ ամիսներու այդ երկար մտադրութիւնը այժմ յիշատակ մըն էր միայն։ Կը յիշէին աշխատութեան զանազան պարագաները, դժուարութիւնները։ Լսելու էր Լըպէքանը, մազոտ հսկան, որ կը պատմէր մետաղին դիմադրութիւնը, և դժուարութիւնը զոր կրած էին դարբնոցին մէջ զայն կակուղցնելու համար։

—Կը տեսնեմ որ մածոյցը չի բռներ... Ուշադրութի՛ն, կ՚ըսեմ ընկերներուս... Օ՛ն, ուղիղ հարուածներ։ Շո՛ւտ, սաստիկ, և արա՛գ։

Կը կարծէր որ դեռ հոն է։ Գոց բըռունցքները սեղանին վրայ կիյնային և կը դողացնէին զայն։ Աչքերը կը բոցափայլէին ո՜րբ թէ դարբնոցն անոնց մէջ ցոլացնէր իր կրակը։ Եւ միւսները կ՚օրօրէին իրենց գըլուխները ի նշան հաւանութեան։ Ճէք ևս հետաքրքրութեամբ մտիկ կ՚ընէր առաջին անգամ ըլլալով։ Նորէկ զինուորն էր վաղեմի զօրականներուն մէջ. և կ՚ենթադրէք անշուշտ թէ մեծ յաղթանակներու այս յիշատակները լսելու էին կռիւները սոսկալի կերպով և թէ բոլոր ասոնք չէին գրցուեր առաջ բուռն զինարբուքի։ Յետոյ սկսան երգել. վասնզի այսպէս վերջացնել պէտք է, երբ բաւական բազմութիւն կայ միաբերան պոռալու համար. Դէզ [illegible] Ֆրանսա։ Եւ Ճէք, իր ձայնը խառնելով այդ կոշտ ձայներու նուագահանդէսին, միւսներուն հետ կը կրկնէր.

Այո, այո,
Նաւարկենք երգելով

Եթէ Օլնէթի բնակիչները տեսնէին զինք՝ գոհ պիտի ըլլային իրմէ։ Բաց օդէն և դարբնոցի ջերմութենէն պղնձագունուած, ձեռքերուն ուռեցքները թանձր կոշտերով ապիացած, ձայնը երկարաձգելով գռեհիկ յանկերգին վրայ, իրօք մասն կը կազմէր բոլոր այդ ընկերութեան։ Ճշմարիտ բանուոր մըն է։ Եւ Լըպէքան այս բանը գիտել կուտար հայր Ռուտիքի.

—Ապրիս... Աշկերտդ ա՛լ իր առաջուան կերպարանքը չունի... Առաջ երթալ սկսած է, չա՛ր սատանայ։

Դ.

ԶԵՆԱԻՏԻ ՕԺԻՏԸ

Գործարանին մէջ, Ճէք շատ անգամ կը լսէր բանուորներուն հեգնական խօսակցութիւնը Ռուտիք ընտանիքին վրայ։ Քլարիսի և Նանդցին յարաբերութիւնը այլ ևս ոչ մէկուն համար գաղտնիք մըն էր. և զանոնք իրարմէ հեռացնելով, տնօրէնը անշուշտ աւելի չեշտած էր գայթակղութիւնը, կնոջ անկումը աւելի անդարմանելի ըրած։ Յորչափ իր եղբօրորդին Էնտրէ մնար, իր միջավայրին պարկեշտութենէն, ամուսնական յարկին պատկառանքէն իսկ պաշտպանուելով, ուր իրենց ազգականութիւնը աւելի կը զգացուէր և աւելի գձուծ հանգամանք մը կուտար յանցանքին, Քլարիս կրցած էր տոկալ գեղեցիկ դծագրին սիրոյն։

Բայց յորմէ հետէ Սէն—Նազէռ կը բնակէր ան, ուր ամսէ ամիս տնօրէնը կամաւ կ՚երկարէր անոր բնակութիւնը, իրերը շատ փոխուած էին։ Իրարու գրած էին, յետոյ տեսակցած։

Սէն—Նազէռի և Ստորին—Էնտրէի միջև երկու ժամուան հեռաւորութիւն կար, և Ստորին—Էնտրէէն Էնտրէ երթալու համար Լուառի մէկ բազուկէն անցնելու էր։ Ստորին Էնտրէի մէջ կը տեսնուէին։ Նանդցին որ «անդրատլանտեաններուն» մէջ ենթարկուած չէր գործարանին անողոք կարգապահութեանը, ուզած ատենը ազատ էր. և Քլարիս ալ ի հարկին գետն անցնելու համար պատրուակն ունէր այն ուտեսաններուն որք կղզիին մէջ չէին գտնուեր։ Սենեակ մը վարձած էին, քիչ մը երկրէն դուրս, մեծ ճամբու պանդոկի մը մէջ։ Էնտրէի մէջ ամեն մարդ գիտէր անոնց յարաբերութիւնը, բացէ բաց կը խօսէին անոր վրայ. և երբ Քլարիս մեծ փողոցէն կ՚իջնար մինչեւ քարափ, աշխատութեան ժամուն, գործարանին աղմուկին մէջտեղ որուն ցցուած գրօշը զինք կը պաշտպանէր ամուսնին դէմ, փոքր ժպիտներ կը նշմարէր իր դէմն ելլող պաշտօնեաներուն կամ հսկողներուն աչուըներուն մէջ, աւելի յանդուգն ընտանութիւն մը անոնց բարեւելու ձեւին մէջ։ Բաց տուներու սեմին վրայ, առտնին գործի մը՝ արդուկի կամ կարի համար վեր ելած վարագոյրներուն ետին, Քլարիս կը գուշակէր թշնամական դէմքեր, լրտեսող աչքեր։ Անցած պահուն փսփսուքներ կը լսէր դռներուն վրայ. «Կ՚երթայ կոր... կ՚երթայ կոր...»

Է՛հ, այո, իր ձեռքը չէր, հոն կ՚երթար։ Կ՚երթար ետին ձգած ամենուն արհամարհանքը, ամօթէ ու երկիւղէ կիսամեռ, աչքերը վայրահակ, բուռը քրտնալից, ճակատը շիկնումներով այրի, զոր Լուառի զովագին հովը չէր կրնար միշտ ցրուել։ Բայց կ՚երթար։ Այս անզգայ կիներ երբեմն սոսկալի են։

(Շարունակելի)

(*) Վանքի տէրերը, քահանան՝ մէկ երգեղացիներու հետ, հասոյթը մէջերնին բաժնելու պայմանով, քանի մը անձերու մէկ մէկ խաչ կամ աւետարան կը յանձնեն ու միեւնոյն անունով տարբեր գաւառներ կը ղրկեն։

(**) Սգրիլ, գոյնը նետել, վախի կամ հիւանդութեան պատճառով։

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 13/25, 1896

Քաղաքական կացութիւն

ՀԱՆԴԷՍՔ ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Անցեալ Բշ. Ջարն և Ջարուհին Մոսքուա մտան սովորական տեղատարափով մը, որ օրն ի բուն Ռուսիոյ հին մայրաքաղաքն ողողեց, փողոցներէն առուակներ հոսեցնելով։ Հազարաւոր անձինք անձրեւանոցներով ու անթափանց վերարկուներով կ'ոչխատէին ըստ կարի պատսպարել իրենք զիրենք, Նոյին Վեհափառութեանց գալստեան սպասելով Սմոլենսքի կայարանին մէջ, որ Քրեմլինի և Բեդրովսքի Պալատան մինչեւ կէս ճամբուն վրայ կը գտնուի։ Քաղաքը դրօշներով զարդարուած էր, որք թրջած՝ իրենց ձողերուն փակուած պիտի մնային, եթէ կատաղի հովը պահ մը զանոնք աստին անդին չշարժէր։

Կայարանին մէջ յատկապէս տաղաւար մը յօրինած էին Ջարին ու Ջարուհւոյն ընդունելութեան համար։ Օթոցներով, գորգերով և ծաղիկներով զարդարած էին։ Պատուակալ պահակախումբ մը շարուած կը կենար։ Մոսքուայի կուսակալ Սերգէյ մեծ-դուքս, քաղաքային և զինուորական պաշտօնէից փայլուն խումբի մը հետ մէկտեղ, կը սպասէր տաղաւարին մէջ։ Բեդերսպուրկ-Մոսքուայի գծին վրայ կառախմբերու երթեւեկն աներեւակայելի ոգեւորութիւն ստացած էր քանի օրէ ի վեր։ Երկու կառախումբեր՝ յատկապէս կազմուած՝ եկան Բեդերսպուրկէ, առաջինը բերելով Ջարին հետեւորդները։ Կէս ժամ ետքն հասաւ երկրորդը, բերելով Ջարն և Ջարուհին։ Կայսերական կառախումբը կայարան մտաւ բազմութեան կեցցէներուն մէջ։ Ջարը պահակազօրաց ընտրելագոյն գնդին հագուստն հագած էր, Ջարուհին սպիտակ շղարշէ շրջազգեստ հագած էր՝ արծաթեայ զարդարանքով։ Նուագարանք Տէր պահէ Ջարը ազգային երգն հնչեցուցին երկիցս։ Կայսրն ու Կայսրուհին ապա բազմեցան պալատական կառք մը, և Բեդրովսքի պալատը գացին։ Թագադրութեան հանդէսին եկած բոլոր հիւրընկալունները կայսերական կառքին երկու կողմէն կ'երթային։ Բազմութիւնը ճամբուն երկու կողմը խռնուած էր, և բարձրաղաղակ հուրրաներ կ'արձակէր։ Կառքերու փայլուն թափօր մը կայսերական կառքին կը հետեւէր։ Պալատ հասնելով, Կայսրն ու Կայսրուհին ընդունեցան բազմաթիւ եկեղեցականաց կողմէ որոց ձեռքը խաչեր և օրհնեալ ջուր կային։ Գոհաբանական կարճ պաշտօն մը կատարեցաւ, և Մոսքուայի մետրապոլիտն, ուրիշ եկեղեցականներով շրջապատուած, օրհնեց զԿայսրն ու Կայսրուհին։ Մոսքուայի զինուորական շրջանակին հրամանատարը և գաւառային ժողովոց ներկայացուցիչները Կայսրուհւոյն մատուցին սուրբ պատկեր մը։ Մինչ կայսրն ու կայսրուհին այսպէս կը մնէին Բեդրովսքի Պալատը Մոսքուայէ դուրս, մոսքովեան հին ոստանն ամենայն փութաջանութեամբ կ'ամբողջացնէր իր անդրոր պատրաստութիւնները՝ Նոյին Վեհափառութեանց ի Մոսքուա հանդիսաւոր մուտքին համար, որ Եշ. տեղի ունեցաւ, ըստ կարգացոյցին։ Բայց օդին գէշութիւնը, մանաւանդ քանի օրէ ի վեր տիրող ցուրտ անձրեւները, Մոսքուայի պերճանքն և շքեղութիւնները շատ կը նսեմացնէին։ Այս կողմէ բախտ չունէին կազմակերպիչները։ Քրեմլինի և բովանդակ քաղաքին լուսավառութեան մէջ ելեկտրականութիւնը մեծ բաժին ունենալ կոչուած է։ Երկու շաբաթէ ի վեր գիշերներն անհագին տարածութեան վրայ փորձեր կ'ըլլան՝ թէ լուսավառութեան և թէ նուագահանդէսներու, և այս փորձերն անգամ գաղափար մը կուտան թէ ո՛րչափ մեծ փայլ պիտի ունենայ բուն իսկ Թագադրութեան հանդէսն, որ վաղը, Դշ., տեղի պիտի ունենայ, և կը յուսացուի որ այս տարւոյս ամենամեծ դէպքն այդ խաղաղաւէտ դէպքն ըլլայ։

ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԾԱԽՍԵՐԸ

Մոսքուայէ շաբաթ մը առաջուան թուականաւ գրուած թղթակցութեանց նայելով, Թագադրութեան համար Տէրութիւնն և Մոսքուա քաղաքը մինչեւ մէկ շաբաթ առաջ 13 միլիոն րուբլ ծախք ըրած էին արդէն։ Թագադրութեան բուն հանդէսին և յարակից խրախճանութեանց ամբողջ ծախքն 30 միլիոն րուբլ հաշուուած էր, բայց հիմա կ'երեւի թէ յիսուն միլիոն րուբլիէ պակաս ծախք պիտի չըլլայ, (մօտ վեց միլիոն օսմ. ոսկի)։ Ի սկզբան կը խորհուէր կարելի եղածին չափ քիչ ծախքով կատարել այս մեծ արարողութիւն, ի յարգանս Աղեքսանդր Գ. խաղաղասէր կայսեր յիշատակին։ Հանգուցեալ վեհապետը միայն 16-17 միլիոն ծախքով թագ դրած էր։ «Մուժիկներու ազատարար» մականունով յորջորջուած Աղեքսանդր Բ. պատուական կայսեր թագադրութեան ալ 34 միլիոն րուբլիի չափ ծախք եղած էր։ Աղեքսանդր Գ. իր հօր թագադրութեան համար եղած ծախքը կիսովին պեղչելու յաջողած ըլլալով, փափաքած էր որ իրմէ ետքն ալ աւելի գեղչուէր։ Բայց արդի Վարչութիւնն ո՛ և է զոհողութիւն աւելորդ չի համարիր Ջարին շուքը բարձր պահելու համար։ Եւ այս մտքով նորդ մը ռուս 'Մեսսիճեր' Տէրութեան հայեցակէտները բանաւոր կը գտնէ։ Ըստ իրեն թէ օծեալ Ինքնակալ Ջարին անձը սրբազան բան մը կը դառնայ ռուս ժողովրդեան համար, որոյ օրթոտոքսութիւնն, հաւատարմութիւնն և երկայնամիտ ու համբերատար հպատակութիւնն երեք հզօրագոյն պատուարներն են Ռուսական Ինքնակալութեան։ Եւ յետոյ, թէ՛ Ասիական հեռաւոր ժողովուրդներուն և թէ՛ արեւմտեան ժողովուրդներուն նոր փայլով և շքեղութեամբ մը ցոյց տալ ուզուած է ռուս Տէրութեան մեծութիւնն ու զօրութիւնը, Ջարութեան բոլոր բովանդակ վեհափառութիւնն, և շնորհիւ այն յաջողութեանց զորս կեդրոնական և Մայրագոյն Արեւելից մէջ ձեռք բերաւ վերջերս, նաեւ իբրեւ Ասիական Տէրութիւն իւր նորատաց շուքն և պերճութիւնը։ Ռուս թերթեր կ'ըսեն թէ քանի ամիսէ ի վեր ռուսական դիւանագիտութիւնն այնպիսի փայլուն յաջողութիւններով պսակուած է ամեն կողմ՝ որ Թագադրութեան հանդէսն այն ամեն յաջողութեանց փառապսակը պիտի կազմէ, ի մի բան, այս հանդէսս եթէ մի կողմէ ժողովրդային ցոյց մ'է, միւս կողմէ քաղաքական ցոյց մ'է։

Ռուսական կիտուանկարով (մինէ) և Ջարին ու Ջարուհւոյն անուան սկզբնատառերով ու զինանշաններով զարդարուած 600,000 գաւաթ պատրաստուեցան Վիեննայի մէջ։ Մոսքուա ղրկուեցան, ուր ժողովրդին պիտի բաշխուին՝ Ջարին ու Ջարուհւոյն կենաց խմելու համար և յետոյ իբրեւ յիշատակ իրենց քով պահելու համար։ Վոտկան կամ մեղրաջուրը ժողովրդային խրախճանութեան օրը քաղաքին կողմէ պիտի տրուի, նաեւ մէկ-երկու տեսակ ուտելիք։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ
Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Հաստատուեցաւ այն լուր թէ Սպանիոյ կառավարութիւնը շրջաբերական ծանուցագիր մը ղրկած է Տէրութեանց՝ Քուպայի մասին Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան ընթացքին դէմ դիտողութիւններ ընելով։ Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարն այս մասին կատարեալ գաղտնիք կը պահէ. բայց ստուգուած է թէ Սպանիա կ'ուզէ գաղթային միւս Տէրութիւններն իր կողմն առնուլ՝ ըսել տալու համար Մ. Նահանգաց կառավարութեան թէ Սպանիոյ գործերուն այսքան չմիջամտէ։ Հիմա Մադրիտի շատ մը լրագիրք կը գրեն թէ Սպանիոյ համար կարեւոր բանն այլ եւս Քուպայի պատերազմը չէ, այլ Միացեալ Նահանգաց հետ առաջիկայ պատերազմը. որովհետեւ Ամերիկեան մեծ Հանրապետութեան ընթացքն այլ եւս անհանդուրժելի կը դառնայ Սպանիոյ։

—Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը չյապաղեցաւ բողոքելով Ջօր. Վէյլերի այն անօրէնութեան դէմ որով ծխախոտի արտածումն արգիլած է։ Ամերիկեան կառավարութիւնը մաքսային այնպիսի արգելքներ պիտի հաստատէ սպանիական ապրանաց դէմ որ անոնց մուտքը գրեթէ բացարձակ պիտի արգիլէ, իբրեւ առեւտրական վրիժառութեան միջոց մը։

ԼԻ-ՀՈՒՆԿ-ՉԱՆԿ չինացի փոխարքան ու վարչապետն, որ իր վեհապետին առաջին ներկայացուցիչն է Թագադրութեան հանդէսին, Մոսքուա հասնելուն, շատ պատուաբեր ընդունելութիւն մը գտաւ թէ՛ պաշտօնական մարմնոյն կողմէ և թէ՛ Չինաստանի հետ գործ ընող վաճառական դասուն կողմէ։ Չինական դեսպանատունը Թագադրութեան հանդէսին առթիւ փոխադրուած է Մոսքուայի մէջ Բերլով Տեարց տունն, որ Չինաստանէն թէյ բերող ամենամեծ վաճառատունն է հոն։ Այս բնակարան ծածկուած է գոյնզգոյն դրօշներով և չիներէն բարի գալստեան խօսքերով։ Շէնքին վրայ պարզուած է Լի-Հունկ-Չանկի զինանշանը՝ կրկին վիշապը կրող դրօշ մը, մինչ նուագածուք չինական ազգային նոր երգը կը հնչեցնեն։ Մտիկ ըլլալիք բան մը պէտք է ըլլայ։ Սրահներն ու սենեակները զարդարուած են չինական հազ կարասեօք և չինական գեղարուեստի առարկաներով, նաեւ Մայրագոյն Արեւելեան մեծ Տէրութեան գեղեցկագոյն ծաղկանց նմոյշներով։

ԱՆԳԼԻԱ.—Ներկայ. ժողովը Հոգեգալստեան տօնին առթիւ իւր նիստերը դադրեցուց մայիս 21էն մինչեւ 1 յունիս (Ն. Տ.)։

ԱՒՍՏՐԻԱ.—Հակահրէական կուսակցութիւնը Վիեննայի Ա. դեր-քաղաքապետ ընտրեց իւր պետն՝ զՔըգ-Լիւկըր, և Բ. դեր-քաղաքապետ՝ զՊ. Ֆոն Նէօյմայեր, նմանապէս հակահրէական։

ՔԱՐԼ-ԼՈՒՏՎԻԿ ԱՐՔԻԴՈՒՔՍԸ, Ֆրանց Յովսէփ կայսեր եղբայրն, իւր մահացու հիւանդութեան ենթարկուած էր յԱրեւելս իւր վերջին ուղեւորութեան միջոցին։ Կը յիշուի թէ արքիդուքս Քարլ-Լուտվիկ և Մարիա Թերեզա արքիդքսուհին իրենց ընտանեաց մի քանի անդամներու հետ ճամբորդութիւն մ'ըրին յԵգիպտոս տարւոյս փետրուար ամսուն՝ թախանձագին խնդրանօք իրենց հիւանդ որդւոյն, Ֆրանց Ֆերտինանտ արքիդքսին։ Այս երիտասարդ իշխան որ ժամանակէ մը հետէ Եգիպտոս կը մնար, քանիցս իւր ծնողաց գրեց թէ մինակութիւնը շատ ծանր կուգայ իրեն և կը խնդրէ իւր ընտանիքին հետ ըլլալ։ Քարլ-Լուտվիկ արքիդուքսը, պահ մը իւր որդւոյն քով մնալէն և անոր հետ քանի մը մանր ճամբորդութիւններ ընելէն ետքը, գնաց Երուսաղէմ, Եգիպտոսի մէջ քաջողջ վիճակ ունէր, և Երուսաղէմի օդն ալ չդպաւ իրեն։ Բայց երբ Մեռեալ Ծովուն վտառաւոր եզերքը գնաց, օդն իրեն չեկաւ, և հասարակ ջուր խմելու անխոհեմութիւնն ունեցաւ, որ իւր ողջապահիկ կանոններուն հակառակ էր։ Հետեւանքն եղաւ թանջք, յորմէ ազատած ըլլալ կը թուէր երբ Վիեննա դարձաւ։ Բայց երեւոյթները խաբուսիկ էին։ Այն թունաւոր հիւանդութիւն տակաւ կը գործէր, և այնպիսի յամառութեամբ վերեւեցաւ որ բժշկական գիտութիւնը չկրցաւ դարման գտնել։ Թանջքը տակաւ սպառեց կենսական ոյժերն, և ուղղակի պատճառ եղաւ մահուան։

ՁԵՐ ԿՄԱԽՔԸ կ'ուզէ՞ք տեսնել՝ միայն երեք ղրուշ վճարելով։— Ի Լոնտոն (մոռցանք ըսել թէ մինչեւ Լոնտոն պարտիք երթալ ձեր կմախքը տեսնելու համար վեց բէնոի փոխարէն) ի Լոնտոն, Հնդկական Ցուցահանդէսին մէջ, մէկը կայ որ այսպէս կը պոռայ շարունակ, «Ձեր ոսկրներուն ջախջախուելէն առաջ, հաճեցէք անգամ մը դիտել զանոնք»։ Հարկաւ մինչեւ հիմա հասկցաք թէ ի՛նչ է բանն. որովհետեւ Արեւելք մի քանի ամիս առաջ մասնաւոր յօդուածով խօսեցաւ Րէօնդկէնի ճառագայթներուն վրայ, անոնց առաջին փորձերուն առթիւ որք եղան Պերլինի, յետոյ Վիեննայի մէջ։ Շնորհիւ այս ճառագայթներուն, ձեր կմախքը կատարելապէս կը պատկերացուի և դուք կը դիտէք զայն։ Լոնտոնի լրագրաց գրածին նայելով, մեծ բազմութիւն կը դիմէ նոր ցուցահանդէսին, յորմէ կը հասկցուի թէ հին իմաստասէրին «Ծանիր զքեզ» խրատն անդրադարձութիւն ի գործ կը դնէ՝ իր ոսկրները ճանչնալու համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր կողմէ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղուած է մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց աւագերէցներուն ու թաղական խորհուրդներուն.

Արժ. Աւագ քահանայ և Մեծ. Ատենապետ էֆէնտի Թաղական Խորհրդոյ.

Գիտէք արդէն որ Նշանախօսութիւնք ու Հարսանախօսութիւնք կը կատարուին Ազգային Պատրիարքարանի մէջ և ծախքերը կը գանձուին սահմանուած և ընդունուած յատուկ Սակացոյցի մը համաձայն։

Կը տեսնուի սակայն թէ ժամանակէ մը ի վեր ազգայիններէն ոմանք օգուտ քաղելով նոյն սակացոյցի ԺԱ. տարածանէն, առանց ուշադրութեան առնելու ծանօթագրութիւնն հոդ յօդուածն, կը նկրտին ձրիաբար կատարել իրենց նշանախօսութիւնն ի վնաս Ազգային Հիւանդանոցի և Պատրիարքարանիս և ազգային դիմումներով ժամավաճառ կ'ընեն։

Յայտնի է թէ նշանախօսութեանց հասոյթէ կէսն Ազգային Հիւանդանոցի և կէսը Կեդրոնական Սնտուկին սահմանուած են. Հիւանդանոցն ունի արդէն իւր մէջ պատսպարեալ հազարաւոր հիւանդներ, ծերեր ու որբեր և այդ կարգի հաստատութիւններ կը մատակարարէ իւր հասոյթներով, իսկ Կեդրոնական Սնտուկն ամեն պարագայի մէջ կը նպաստէ տեղացի ու գաւառացի արժանաւոր վիճակ ունեցողներու, հետեւաբար Թաղական Խորհրդոց ալ պարտականութիւնն է որ երբ թաղեցի որք ու անտէրունջ ազգիկներ նշանախօսութեան համար դիմեն ի Պատրիարքարան, մանրագոյն կերպով քննեն նոցա նիւթական վիճակն և եթէ իրաւամբ աղքատ են և անկարող որ և է ծախք ընելու, զայս հաստատող վկայականէ մը զատ՝ միանգամայն որ և է միջոցաւ իւրաքանչիւր նշանախօսութեան համար գոնէ 25 ղրշ. հոգացին՝ հայթայթելով ուղարկեն ի Պատրիարքարան, որպէս զի նշանախօսութիւնք ու Հարսնախօսութիւնք կատարուին։

Նոյնպէս ամուսնութեանց արձանագրութիւնք օրինաւորապէս կատարուելու համար՝ անհրաժեշտ է որ Հարսնախօսութեան օրն Պատրիարքարանի մարդ մը մօտ պաշտօնէին ներկայացուին՝ մանուկ ու աղջկան Օսմանիէ թէզքերէներն, տեսնուած է սակայն որ ոմանք դոյն առանց այս օրինական պարագայն, դժուարութիւն կը մատնին արձանագրական գործողութիւնք, հետեւաբար հարկ անհրաժեշտ է ծանուցանել հարսնախօսութեան առթիւ ի Պատրիարքարան ներկայացող ազգայինք անպայման ի ձեռն ունենալ իրենց Օսմանիէ թէզքէրէներն։

Սոյն կարգադրութիւններն հաղորդելով Ձեզ, կը խնդրեմ որ բարեհաճէք ծանուցանել զայս Ս. Եկեղեցւոյդ Արժ. Քահանայից, ազդ առնելով միանգամայն թէ առանց վերագրեալ հրահանգաց գործադրութեան՝ չպիտի կատարուին այդ կարգի նշանախօսութիւնք ու հարսնախօսութիւնք և պատասխանատուութիւնը պիտի ծանրանայ Քահանայից ու Թաղական Խորհրդոց վրայ։

Մնամք աղօթարար
Պատրիարքական Փոխանորդ
ԳԱԲՐԻԷԼ Ծ. Վ. ՃԵՎԱՀԻՐՃԵԱՆ
11 Մայիս 1896

Ի ՆՊԱՍՏ
ԳԱՒԱՌԱՑԻ ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

328 կտոր հայերէն և ֆրանսերէն գործածուած դասագրքեր, 22 կտոր այլ և այլ գիրքեր և 4 ծրար թուղթ ղրկուած են Իւսկիւտարէ ձեռամբ Միհրան էֆ. Ալրամեանի (դաստիարակ-ուսուցիչ Ս. Խ. վարժարանի) հետեւեալներուն կողմանէ։

Արժ. Տ. Հմայեակ քահանայ Էքսէրճեան, Ս. Խ. Վարժարանի ընդհ. դաստիարակուհի Տիկին Հայկանուշ Փաշաեան, Աղջկանց Գ. Դ. Ե. կարգի աշակերտուհիք և մանչերու Բ. Գ. Դ. Ե. կարգի աշակերտք։ Մեզպ. վարժարանի շրջանաւարտ սանուհիներէն Օր. Պէաղրիս Գասպարեան. Պ. Յակոբ Խիւսավերտեան։

ՀՈԳԱԾՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏՔ ՄԸ

Շաբաթ օրուան թուով բարեսէր ազգայիններու ուղղած մեր հրաւէրին ի պատասխան, ստացանք 100 ղրշ.ի նպաստ մը՝ երեք նորածիններու անմիջական պէտքերուն ի նպաստ, զոր յանձնեց Սարգիս էֆ. Մ. Տօզիկեան որ միանգամայն յանձն կ'առնու ամսական մէկ մեճիտի վճարում մը կարեկցութեան կարօտ այդ ընտանեաց բնակարանի վարձքին մասնակցելու համար։

Նուիրատուներն են, Տեարք՝

Սարգիս Մ. Տօզիկեան	20	ղրշ.
Յովհաննէս Քահվէճեան	20	»
Խաչատուր Պետրոսեան	20	»
Սեբաստացի Նշան	10	»
Ակնեցի ՈՆ	10	»
Մեզդիսաղիկեան Պապիկ	10	»
Սեբաստացի ՈՆ	5	»
Կիւրեղ Փիլիկեան	5	»
Գումար հարիւր	100	

* * *

Աստուածատուր էֆ. Հարենց Խմբագրութեան ներկայանալով՝ յայտարարեց թէ յանձն կ'առնու ամսական մէկ մեճիտի վճարում՝ բնակարանի վարձքի ի նպաստ և յանձնեց մայիսի ամսավճարը։

ԱԶԴ

Բարձրագոյն վարժարանէ շրջանաւարտ մը յանձն կ'առնէ առաջիկայ տարեմուտին կեդր. վարժարանը մտնել փափաքողները քննութեան պատրաստել։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը կամ Կեդր. վարժարան։ 4—5

Ներքին լուրեր

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ նահանգաց քննիչ Շաքիր փաշայի նորընտիր օգնական Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Մավրոկորտաթօ էֆէնտի մօտոյ մայրաքաղաքէս ճամբայ պիտի ելլէ Էրզրում երթալու համար։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՎԵՀ. Վիքթորիա Թագուհւոյն ծննդեան 77րդ տարեդարձին առթիւ, երէկ, անգլիական դեսպանատան մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւնք կատարուեցան։

Միջօրէին արարողապետ Միւնիր փաշա և կայս. առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա անգլիական դեսպանատունն երթալով, յանուն Վեհ. Սուլթանին շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Դեսպանատանց բոլոր պաշտօնեաները դրօշներով զարդարուած էին ինչպէս նաեւ օսմանեան պահականաւն, որ միջօրէին քսանըմէկ թնդանօթներ արձակեց։

ՏԷՐՎԻՇ ՓԱՇԱ.—Կայս. աւագ թիկնապահ Տէրվիշ փաշա, որ հիւանդ էր, սկսաւ ապաքինիլ։

ՊԱՀԱԿԱՆՈՑ. — Բաբասէն (Ատանայի նահանգ) մինչեւ Սիւէյտիյէ ծովեզերքը վրայ շինուելիք տասը պահականոցներու համար ըլլալիք ծախքը՝ 70,000 ղրուշ՝ Հալէպի կուսակալութեան արդիւնքէն պիտի վճարուի։ Նոյնպէս այդ պահականոցներու յատուկ հինգ հեծեալ ու հետեւակ ոստիկան-զինուորներն ալ պիտի կազմուին նոյն նահանգի ոստիկան-զինուորաց թուոյն վրայ յաւելուած մը ըլլալու եղանակաւ։

ՎԵՍՄ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՇԱ, Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականը, կատարելապէս առողջացած ըլլալով Մեծ Կղզի գնաց, ուր պիտի անցընէ ամառուան եղանակը։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովը ի միջի այլոց որոշած էր որ երկաթուղւոյ միջոցաւ փոխադրուած նամակներու գինը քառասունէն քսան փարայի իջուցանէ, նոյնպէս երեսուն կրամէ և անկէ պակաս ծանրութիւն ունեցող իւրաքանչիւր լրագրէ հինգ փարա առնուի, փոխանակ տասը փարայի։ Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան ժողովը, որուն յանձնուած էր այդ ծրագիրը, նկատելով որ եթէ այդ որոշումը գործադրուի, Թղթատարական այդ ճիւղի հասոյթը պիտի նուազի, անընդունելի դատեց ծրագրոյն այդ պարունակութիւնը։

Յանձնաժողովը, որուն հաղորդուեցաւ այդ որոշում, պնդեց իր որոշմանը վրայ և այժմ կը ջանայ պատրաստել աւելի ընդարձակ ծրագիր մը որուն մէջ համոզիչ փաստերով պիտի հաստատէ թէ այդ որոշման գործադրութեամբ հասոյթները ոչ թէ պիտի պակսին, այլ ընդհակառակը պիտի աւելնան։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դուռը հրաման ղրկեց որոց որ անկ է՝ արձակել Մանճըլըք գըտնուած պահեստի գումարտակներն, որք կը պատկանին՝ Դ. զօրաբանակի շրջանակին մէջ՝ Նըյտըղէլի կամ Եէնիխանի վաշտին։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Յունաց Հոգեւորական Պատրիարքը՝ Տ. Սօֆրօնիոս երէկ Աղեքսանդրիայէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Լիբօզ կղզին, ուր ըստ սովորութեան պիտի անցընէ ամառուան եղանակը։ Տ. Սօֆրօնիոս մէկ քանի օր Իզմիր մնալէ յետոյ նոյն կըղզին պիտի երթայ։

ԱՐԹԷԶԵԱՆ ՋՐՀՈՐ.—Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնք հրահանգ խնդրած էր Բ. Դուռնէն ջնջել այն մենաշնորհն, որ տրուած էր Քեաղըթխանէի մօտ Արթէզեան ջրհորներ բանալու համար, որովհետեւ արտօնատէրը չէր յարգած պայմանագրութիւնը։ Այդ խնդիր յանձնուեցաւ Պետական Խորհրդոյ, որ քննութեան ենթարկեց զայն։

ՊԱՊԱԿԱՆ Նուիրակ Տ. Պօնէթթի, որ Սէլանիկ ու անկից Գավալա գացած էր, երէկ առտու մայրաքաղաքս դարձաւ։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ. — Հանրային Պարտուց վարչութեան երկրորդ տնօրէն Ալի պէյ, վարչական ժողովոյ անդամներէն և ուրիշներ Սէլանիկ պիտի երթան ներկայ գտնուելու շերամաբուծութեան մրցման քննութեանը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպան Պ. Բանսա ու տիկին Բանսա յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Պրուսա պիտի ուղեւորին։

Դեսպանատունը յառաջիկայ երկուշաբթի օր Թարապիոյ ամարանոցը պիտի փոխադրուի։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարք Տ. Անթիմօս, այս առտու, Բերայի յունաց Այի Թրիատա եկեղեցին գնաց, որուն տօնախմբութիւնն է։

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին տիպար-արտին տնօրէնը ծրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս իշխանութեան, ինչ ինչ միջոցներ առաջարկեց, որք կը վերաբերին նոյն նահանգին մէջ երկրագործութիւնը զարգացնելու խնդրոյն։

—Ատանայի նահանգին կուսակալի օգնական Սուրուրի պէյ ի մօտոյ իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.— Հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանն, անցեալ օր, Ֆէնէրի Պատրիարքարանն երթալով այցելութիւն տուաւ Տ. Անթիմօս Պատրիարքին։

Պ. ՊԼԱՆՇԸՐԸ, Քրէտի Լիոնէի տնօրէնն, ուրբաթ օրը Պրուսա ուղեւորեցաւ։

ՃԻՏՏԷԷՆ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ մինչեւ հիմա հոն ժամանող իսլամ ուխտաւորաց թիւն է 61,000։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ. — Իզմիր-Այտընի երկաթուղւոյն Մայիս 4էն աւարտող չորրորդ շաբթուան հասոյթն եղեր է 3,291 ոսկի։ Անցեալ տարի նոյն միջոցին եղած էր 3,942 ոսկի։

ԽՈԼԵՐԱ.— Աղեքսանդրիոյ մէջ Մայիս 9ին քոլերայէ 16 դէպքեր ու 17 մահեր պատահեցան։

Դահճէի մէջ մայիս 7ին 28 դէպք ու 29 մահ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ նահանգին դատական քննիչները, կըսէ Իգտամ, քննելով տեղւոյն կեդրոնական ընդհանուր դատախազի օգնականութեան և հարցաքննիչ դատաւորութեան պաշտօնատանց գործառնութիւններն ու արձանագրութիւնները, պակասաւոր կէտեր նշմարած և ձեռնհաս իշխանութեան միջոցաւ հարկ եղած ազդարարութիւնն ըրած են անոնց։

ՄԻՏԻԼԼԻի մէջ ի մօտոյ լրագիր մը պիտի հրատարակուի մէկ կողմը օսմաներէն ու միւս կողմը յունարէն։

ԻԶՄԻՏԻ գաւառակին անտառաց ընդհանուր քննիչի օգնական անուանեցաւ Ատանայի անտառաց ընդհանուր քննիչի օգնական Յակոբ էֆէնտի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ Ս. Կիւրեղի ու Ս. Մեթոտիոսի տօնին առթիւ, շաբաթ օրը, պուլկարական եկեղեցւոյն մէջ՝ ի Ֆէնէր՝ արարողութիւններ կատարուեցան ի ներկայութեան էկզարխին, եկեղեցականաց և պուլկար երեւելեաց։ Նոյն օրը Բէօղլուի և Ֆէնէր Պալատի մէջ դպրոցային հանդէսներ կատարուեցան։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Միւլլեր, առջի օրը, Յունաց Պատրիարքարանը երթալով շնորհակալութիւն յայտնեց ցաւակցական այն այցելութեան համար, որ տրուած էր Քարլ Լուտվիգ իշխանի մահուան առթիւ։

ՊԱՀԱԿՆԱՒ.—Անգլիական դեսպանատան Տոպռէթ պահականաւն, որ Մուտանիա գացած էր, Պոլսոյ նաւահանգիստը դարձաւ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հելլենական առեւտրական սենեակին վարչական ժողովը վերակազմուելով ընտրուեցան՝ Պ. Պ. Սթավրիտի Թէքեֆի, Լէօնիտաս Զարիֆի, Նիքոլաի Ֆոքիոն, Մանկօ, Բասիլ Սթէֆանովիչ և Նիքոլայտի։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.—Գոյներէն կը գրեն թէ գիւղ մը մէջ կին մը մեռեր է հարիւր երեսուն տարեկան։ Այդ կին տղայութենէն ծաղկախտէ վարակուած ըլլալով կոյր է եղեր։

ԱՅԳԻՆԵՐԸ.—Միւրեֆթէի ու Շարքէօյի մէջ այգիները վնասուեր են տեղացած կարկուտներէն։ Մաղնիսայի գաւառին կողմերն ալ որթատունկերը նոյնպէս վնասուեր են տեսակ մը ճճիէ։

ԱՆԱՍՈՒՆՔ.—Անցեալ Ապրիլ 1էն մինչեւ 11, մաքսատուններէ բերուած անասնոց թիւն է 22,990, որոց 22,913ն ոչխար ու գառնուկ են և միւսները՝ կով, հորթ ու ձի։

ԱՐԿԱԾ.— Երէկ ժամ 4ին Եէտիգուլէի մէջ, երկաթուղւոյ ցաւալի արկած մը պատահեցաւ։ Մաքրիգիւղէն Սիրքէճի գացող կառախումբը զարկաւ Քիրիաքիձա անուն յոյն կնոջ մը։ Կինը գետինն ինկաւ և կառախումբը անոր ձախ սրունքին վրայէն անցնելով երկու կտոր ըրաւ։ Քիրիաքիձա գգայազիրկ վիճակի մէջ յունաց հիւանդանոցը տարուեցաւ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Անցեալ իրիկուն, ժամ 1ին, Ղալաթիոյ Պիթ Բազարը թաղին մէջ անձնասպանութիւն մը գործուեցաւ։ Այդ տեղ տան մը մէջ բնակող Գամթեմունիցի Միքէ անուն մարդ մը հիւանդ ըլլալով նոյն օրը բժշկի գացած էր։ Քիչ յետոյ գիշերով տուն դարձաւ, սակայն շատ մտազբաղ էր. կինը փորձեց մխիթարելու իր ամուսինը։ Կինը նոյն միջոցին սուրճ եփելու ուրիշ սենեակ մը երթալ, Միքէ անմիջապէս պատուհանին վրայ ելնելով փողոց նետուեցաւ և վայրկենական կերպով մեռաւ։ Միքէ 44—46 տարեկան էր։ Երկու որբեր կը թողու։ Անձնասպանութեան շարժառիթը յայտնի չէ։

ՓԼԱԾ ՏՈՒՆ.—Երէկ գիշեր, ժամ 4ին, Խասգիւղի հայոց գերեզմանատան մօտ չորս-հինգ հոգիէ բաղկացեալ աղքատիկ հայ ընտանիքի մը տունը փլաւ, և ընտանիք հազիւ ժամանակ ունեցաւ իր կեանքն ազատելու։ Մէկ քանի օրէ ի վեր փչող սաստիկ հովերէն այդ խարխուլ շէնքն սկսեր էր տարօրինակ ձայներ հանելու, որք նոյն միջոցին սաստկանալով, մէջինները բովի տունը կը փախին ապահովութեան համար և հազիւ թէ դուրս կ'ելնեն երդիքն ու ձեղունը վար կուգան ճիշդ իրենց նստասենեկին վրայ։

ԿԱՌՔԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԳԻՆԸ

Արշալոյսէն մինչեւ վերջալոյս, փոքր երթեւեկը (20 վայրկեան առ առաւել) գինն է հինգ ղրուշ։ Մեծ երթեւեկը (40 վայրկեան առ առաւել) 10 ղրուշ և մէկ ժամու երթեւեկը՝ 15 ղրուշ։

Վերջալոյսէն մինչեւ կէս գիշեր փոքր երթեւեկը 7 ղրուշ է, մեծը՝ 10 և մէկ ժամունը՝ 20։

Կէս գիշերէն մինչեւ արշալոյս՝ փոքր երթեւեկը՝ 15, մեծը՝ 20 և մէկ ժամունը՝ 25։

Մէկ օրուան համար վարձուած կառքի գինն է 80 ղրուշ։

Ժամու վրայ հաշիւը կըլլայ հետեւեալ կերպով, առաջին երկու ժամերուն 15 ղրուշ և 10 ղրուշ հետագայ ժամերուն համար։ Հետագայ իւրաքանչիւր ժամու սկզբնաւորութիւնը կէս կը հաշուի։

Կամուրջի գինը ուղեւորաց կը վերաբերի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Վերջացող շաբթուն 2,000 քիլէ կարծր ցորեն հասաւ և ծախուեցաւ օխան 27-28 փարաէն՝ Րումէլիի ու Էտիրնէի տեսակներէ։ Կակուղ ցորենէն հասան 2,000 քիլէ՝ Վառնա ու Պալչըք, 6,000՝ Զաղարա և 4,000 Էնկիւրի, որք ծախուեցան $11\frac{1}{2}$-$11\frac{3}{4}$, 12 և $12\frac{1}{4}$-$12\frac{1}{2}$ ղրուշէն քիլէն։ Գարիի ու Ազիմա ոչ հասաւ և ոչ վաճառուեցաւ։

400,000 օխա եգիպտացորեն ծախուեցաւ $19\frac{1}{2}$-$19\frac{3}{4}$ փարաէն օխան։ 8,000 քիլէ գարի՝ Մէրսինի տեսակը քիլէն 10 ղրուշէն և Դանուբի տեսակը՝ 11 ղրուշէն։ 100,000 օխա վարսակ, Սեւ ծովու տեսակ, $16\frac{1}{2}$-19 փարաէն օխան։

Ալիւրներէն հասան 5,000 պարկ Իպրաիլ, 3 500՝ Օտեսա, 1,500՝ Սեվաստաբօլ, 1,500՝ Մարսիլիա, 400՝ Վառնա և 100՝ Քէօսթէնճէ, որք ծախուեցան ընթացիկ գիներով։

Ռումանական կառավարութիւնը վարձատրութիւն մը պիտի յատկացնէ ռումանական ալիւրի արտադրութեանը համար, ինչ որ պիտի աւելցնէ ռումանական ալիւրի քանակութիւնը մեր հրապարակին վրայ։

Թեփի վրայ սովորական գործեր եղան օխան 14 փարաէն։

200 պարկ լուբիա ծախուեցաւ՝ Դանուբի տեսակ՝ հարիւր օխան 130 ղրուշէն։ 100 պարկ ոսպ՝ Րումէլիի տեսակ՝ օխան 42-44 փարաէն։

Բակլայի, կտաւատի, կանեփի ու խաշխաշի հունտի և կորեկի վրայ գործ չեղաւ. կորեկն 43-44, 45-46, 54-55 և $29\frac{1}{2}$-30 փարա օխան։ 200 պարկ սուսամ ծախուեցաւ՝ տեղական սպառման համար՝ օխան 66 փարաէն։

8 տոնոսի աֆիոն վաճառուեցաւ օխան 136 ղրուշէն։ 140 պարկ դեղին ճէհրի՝ Զօրումի, Եօզղատ, 65-70 փարաէն օխան։ 45 պարկ գազի լեղի, որոնց 41ը՝ Գայսէրի, Նիյտէ, գեղին, 14-$15\frac{1}{4}$ղէն և 4ը Գայսէրի, Խիզին, 6-$11\frac{1}{2}$ ղրուշէն օխան։

Տիւտիւնի վրայ բաւական գործեր եղան՝ մանաւանդ Եէնի Գուլէի մանարանին արտադրութեանց վրայ։ Բամպակի վրայ վերջացող շաբթուն գործ չեղաւ։ 5,000 օխա Թարսուսի բամպակ հասաւ որ տակաւին չծախուեցաւ։

Ալքոլներու հրապարակը անգործ էր, որովհետեւ ռումանական կառավարութիւնը մէկ ֆրանք տուրք սահմանեց արտածուած ալքոլներու իւրաքանչիւր հարիւրալիտրին։ Վերջացող շաբթուն հասան 71 տակառ, որուն 39ը՝ Ուլատօֆքա, 16ը՝ Ջօզօֆքա և 16ը՝ Քօզացքի։

600 պարկ խաշուէ հաստ և ծախուեցաւ հարիւր օխան 11-13.25 օսմանեան ոսկի։ Թրիէսթէի շաքարէն 3,500 պարկ հասաւ ու վաճառուեցաւ 100-104 ղրուշի, ըստ մաքրին։ 1,095 պարկ ռուսական շաքար հասաւ և պատրաստ գտնուածներուն հետ ծախուեցաւ 88 ղրուշի։ 3,000 պարկ Ռանկունի բրինձ վաճառուեցաւ 83 ղրուշէն։

500 սնտուկ զանազան տեսակ մոմ ծախուեցաւ ընթացիկ գիներով։

Ռուսական քարիւղի վրայ ընթացիկ գործեր եղան՝ սնտուկը 31-31½ ղրուշի՝ ոսկին հարիւր ղրո՞ւշէն։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Ականակուռ Մէճիտիյէէ պատուանշան տրուեցաւ Զինուորական Քննիչ Ցանձնաժողովոյ անդամներէն Միւշիր Ասաֆ փաշաի։

Ականակուռ Օսմանիյէ՝ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան տնօրէն Մէհմէտ Ալի պէյի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ՝ Պետական Խորհրդոյ նիւթին ճիւղին նախագահ Հաճի Աքիֆ էֆէնտիի և Առողջապահական ժողովոյ դիր-նախագահ Ահմէտ Միտհաթ էֆէնտիի։

Ականակուռ Օսմանիյէ՝ Վեհ. Սուլթանին հրացանակիրներու պետ Ֆէրիգ Թահիր փաշայի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. Թիկնապահ և Զինուորական Քննիչ Ցանձնաժողովոյ անդամ Միրլիվա Սաատի փաշաի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ՝ Սէռմպօլ շոգենաւուն հրամանատար Ֆէրիգ Շիւքրի փաշաի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. Թիկնապահներէն նաւային զօրաց մարզիչ ֆոն Հօֆէ փաշայի և Թնդանօթաձիգ զօրաց մարզիչ Կրումպքօֆ փաշաի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Էրթօղրուլ հեծելազօրաց Ֆէրիգ Հագգը փաշաի, նիզակաւոր հեծելազօրաց հրամանատար Ֆէրիգ Ալի փաշաի և Ազիզիյէ պահականոցին հրամանատար Միրլիվա Մուսթաֆա փաշաի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ նիզակաւոր հեծելազօրաց գունդին մարզիչ Միրլիվա Պառօն Պրօքտօրօֆ փաշայի։

Լիագաթի ոսկի շքագրամ՝ Էրթօղրուլ հեծելազօրաց հրամանատար Ֆէրիգ Սիւլէյման փաշաի։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տէ՛ր

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ գրասենեակ մը հաստատած ենք Սիրքէճի, Փայաէրի խան, թիւ 9, ուր պիտի ստանձնենք մայրաքաղաքէս և գաւառներէն յանձնարարուած ամեն տեսակ և ատրիճանի գատեր, թէ Պետական ատեաններուն և թէ Հիւպատոսարաններուն առջեւ, ինչպէս նաեւ պիտի կատարենք Պաշտօնական գործողութիւններ, Խմբագրութիւն և Թարգմանութիւն ընթացիկ լեզուներով։

Կը վստահեցնենք Ձեզ որ մեզի յանձնուած գործերը պիտի ջանանք արդիւնաւորել ուղղամտութեամբ և փութկոտութեամբ։

Հաճեցէք, Տէր, ընդունիլ մեր խորին յարգանքները։

ՎԱՀԱՆ ՄԱԼԷՁԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

6—6 524 Իրաւագէտ-Փաստաբան

ԱԶԴ

Ուղեւորութեանց միջազգային գործակալութիւնը, Ատլէր և Հիրշ տունն ի Փէշդա, յունիս 2ի համար ընկերովի պտոյտ մը կը կազմակերպէ ընդմէջ Կ. Պոլսոյ և Փէշդաի, յոյժ զեղչեալ գիներով, երթ ու դարձ միանգամայն, բնակարան, օրը երեք ճաշ, ցուցահանդէսին մէջ պտոյտ, և կառքով շրջագայութիւն ի Փեշդա, առաջնորդներու ընկերակցութեամբ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար կարդալ այսօրուան չորրորդ երեսի ծանուցումը։ Դարձը տեղի պիտի ունենայ յունիս 16ին։ 3—6

Տօքթօր Յ. Ջեիրճեան

ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ամեն առաւօտ ժամը 2 էն մինչ 6 Իւսկիւտար Ինճալիէ Պազալ փողոց Թիւ 25 իւր տունը իրեն դիմող ամեն կարգի հիւանդները կը դարմանէ եւ ի հարկին գործողութիւններ ալ կը կատարէ, երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերն ալ ձրի։

471 18—20

ԴՈՒՔ ԻՆՔՆԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏԵՑԷՔ

ՁԵՐ ԼՈՒԾԻՉ ԼԻՄՈՆԱՏԸ

ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ

POUDRE

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

ROGÉ

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ

ԱՄԵՆ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Մեծաքանակ կը վաճառուի, Փարիզ, Ժաքօպ փողոց, 19։ 8—15

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կիրակի առտու Շիշլիի գերեզմանատուները գացի։

Բնութիւնը սկսած էր արթննալ. արեւն ճառագայթները հազար զգացումներով կը սրբէին ծաղիկներուն այտերը և կը ժողվէին այն ջուրի կաթիլները, գորս գիշերուան ցօղը, անուշ կաթակով մը, հոն սրսկած էր։ Թռչունները, բնութեան այդ վարպետ երգիչները, իրենց երգերը սկսեր էին խառնել զեփիւռին շունչին, որ կ'իսոս կը շոյէր և որ կարծես ինծի հեռուէն բարեւներ կը բերէր սիրած էակներէս։

Ծամբաները դեռ չին լեցուած խուլցնող աղմուկներով, այլ երբեմն կերեւին բանջարավաճառներ և բաքեպաշտուհիներ որբ ձեռքերնին աղօթագիրք մը բռնած, անձայն ու մտածկոտ եկեղեցի կ'երթան։

Կ'այցելեմ Ադամեանին ու Պէշիքթաշլեանին գերեզմանները։

Հիւսուն կ'առաջնորդէ գիս դռնապանը, ու բոլոր գերեզմաններէն մեկուսացած կը տեսնեմ սրածայր կոթող մը — ճիշդ բարովը, որ Պէշիքթաշլեանին մահարձանն է, վրան չատ մը արձանագրութիւններով որոնք ժամանակին ազդեցութեան տակ բըսկած են արդէն։

Ու անոր քովը, երկաթէ շրջափակով մը շրջանակուած, քանի մը ծաղիկներու և խոտերու մէջտեղէն կը բարձրանայ մեր հոյակապ արուեստագէտին, Ադամեանին, մահարձանը։

Պզտիկ պատուանդանի մը վրայ հաստատուած, ձիւնի պէս ճերմակ խաչաձեւ մ'է, մէջտեղը գլխահոկ շուշանով մը։ Ու այդ կոյսի մը հոգւոյն չափ ճերմակին վրայ, հակապատկերներուն էն ալլօրովը, մահուան չափ սեւ, սեւ գիրերով Պետրոս Հ. Ադամեան անունը և իր ծննդեան ու մահուան թուականներուն մինչեւ «ողբերգու անզուգական, քերթող քաջ, նկարիչ յաջողակ և իմաստասէր կոբովամիտ» տիտղոսները գրուած են։ Բայց ամբողջութիւնը հեռու, բոլորովին հեռու է Ադամեանի մը մահարձանը ըլլալէ, հոլէի մը չափ պզտիկ ու աննշան՝ բաղդատմամբ իր հանճարին։ Աւելի ճիշդը մանկամարդուհիի մը գերեզման՝ ճերմակ, պզտիկ ու նուրբ։

Ձեռքիս մանուշակներու մէկ փունջը գլխաբաց դրի իր գերեզմանաքարին վրայ, ու բրցուցի գինը պարուրած հողին վրայ բուսած վայրի, կապոյտ ծաղիկ մը որ ինծի համար աճագին յիշատակ մը պիտի ըլլայ։

Կը յիշեմ թէ երիտասարդ գրագէտ մը՝ հրացոց Ադամեանին՝ հայ ուսանողութեան յիշեցուցած էր իր մէկ մեծ պարտականութիւնը, ու առաջարկած էր հանգանակութիւն մը ընել և տաղանդաւոր արձանագործ Երուանդ էֆէնտի Ոսկանի ձեռքով կանգնել Ադամեանի արձանը՝ Համլէթի կամ Քրնի դերին մէջ՝ իր լուսանկարներուն համեմատ։

Ի՞նչու մինչեւ հիմայ չիրականացաւ այդ փափագը։

Այն ժամանակ ուսանողութեան դիմում մը միայն օգտակար տեսնուած էր, որովհետեւ ուսանողները միայն ճանչցած էին մեծութիւնը այդ հանճարին, բայց հիմայ որ մեր մէկ քանի ծանօթ գրիչներուն միջոցաւ Ադամեանի անունը ամենուրեք տարածուեցաւ, կարծեմ թէ դժուար չի պիտի ըլլայ կանգնել անոր մահարձանը, փառաւոր ու գեղեցիկ։

Վ. Ե. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ԻՒՐԸ ԵՒ ՕՏԱՐԻՆԸ

(ԹԱՐԳ. ՌՈՒՍԵՐԷՆԷ)

—Խնդրեմ, Մա՛րի, կարելւոյն չափ աչխատեցէք լաւ կարել շրջազգեստս, — հայելւոյ առջեւ կանգնած, իւր թանկագին և ճոխ հագուստին նայելով, ասաց մանկահասակ հարսնացուն։

—Այդ մասին անհոգ եղէք, օրիորդ, ամեն ջանք կը թափեմ ձեր հարսանեկան շրջազգեստը կարելւոյն չափ շնորհալի դուրս բերելու… բայց ասացէք, խնդրեմ, իրանը քիչ նեղ բանե՞մ, թողնեմ այնպէս, ինչպէս որ կայ։

—Ո՛չ, ո՛չ, թողէք այդպէս միայն։ Ո՛հ, ի՛նչ գեղեցիկ է կանգնում շլէյֆը, չարունակեց նա հայելու մէջ իւր սիրուն հասակը դիտելով։

Սակայն յանկարծ նրա աչքին ընկաւ մանկահասակ դերձակուհւոյ գունաթափ դէմքը, որ շրջազգեստը չոկելու համար, ծունր էր չոքեր իւր առաջեւ։

Ի՛նչ մեծ տարբերութիւն այդ երկուսի մէջ։ Մի կողմից — հարստութիւն, ճոխութիւն և երջանկութիւն, իսկ միւս կողմից — վիշտ, աղքատութիւն և անվերջ տանջանք առօրեայ մի կտոր չոր հացի համար։

Սիրարփին բարի սրտի տէր աղջիկ էր. նա դերձակուհւոյ փոքրիկ ու նիհար ձեռքերը իւր ափերի մէջ առնելով, խորին կարեկցութեամբ հարցրեց.

—Միթէ դուք երբէք այնպէս երջանիկ չէ՞ք եղել կամ չէք անցրել այսքան քաղցր վայրկեաններ, որպիսին անցնում եմ ես այս րոպէիս։

Այդ անակնկալ հարցն ըստ երեւոյթին չփոթեցրեց Մարիին, որով նա իր գլուխը ցած խոնարհեց սրտի ալեկոծութիւնը թագցնելու համար։ Բայց երբ վեր առաւ գլուխը, արդէն նրա թշերն ու աչքերը վառւում էին անսովոր կրակով և նիրքին վրդովումից կերկերուող ձայնով պատասխանեց.

—Այո՛… բայց դա չա՛տ, չատ վաղուց էր։ Այն ժամանակ ես նոյնքան երջանիկ և ուրախ էի զգում ինձ, ինչպէս էք այժմ դուք… Սակայն գիտէ՞ք, այդ յիշատակն այժմ միմիայն խորին ցաւ է պատճառում ինձ։

—Ի՛նչպէս, ասացէ՛ք, աղնիւ Մարի. ի՛նչ պատահեց, դարձեալ կարեկցաբար հարցրեց հարսնացուն։

Մանկահասակ դերձակուհին հառաչելով ասաց.

—Նա շնորհալի տղամարդ էր երեւում, ես չափազանց սիրած էի նրան… վերջը միայն հասկացայ, որ նա իմ սիրոյս հետ խաղում էր։ Ես անփորձ ու միամիտ աղջիկ էի, —այդ հասկցայ այն ժամանակ, երբ արդէն ուշ էր։ Մի վաճառատան մէջ գործաւորուհի էի։ Նա ձեր երկրացի էր և համալսարանական ուսանող։ Մի անգամ իւր մօր հետ մտաւ մեր վաճառատունը և երկար ու ուշադրութեամբ նայեց ինձ։ Դրանից յետոյ նա ամեն իրիկուն յայտնւում էր վաճառատան դրան մօտ, բսպասելով ինձ մինչեւ մեր տունն առաջնորդելու։ Այդ ժամանակ ես բոլորովին որբ էի, իսկ նա բարութեամբ էր վերաբերւում դէպ ինձ։ Դրանով ես նրան վստահեցայ ու խորին և խիստ կերպով սիրեցի նրան։

—Բայց միթէ չը գիտէիր, որ նա չը պիտի ամուսնանայ ձեր հետ։

Մութ ու տխուր ամպերն անցան Մարիի գունաթափ դէմքով։

—Ոչ, պատասխանեց նա, եթէ գիտնայի, առաջին իսկ վայրկեանից կը կտրէի յարաբերութիւններս նրա հետ։

Նրա թշերն այրւում էին, իսկ շրթունքը ջղաձգօրէն սեղմւում։

—Նա ինձ լքեց, շարունակեց նա յուզուած ձայնով, — նա ինձ լքեց, ինչպէս լքում են այդ « ազնիւ երիտասարդները » միզ նման խեղճ աղջիկներին ընդհանրապէս։

—Ո՛հ, դա սարսափելի է, Մարի, ի՛նչպէս կարող են տղամարդիկ այդքան անգութ, ստոր ու վատ լինել…

—Եւ այդ պարոններից միթէ՛ ուրիշ բան կարելի՞ է սպասել։ Նա հարուստ ընտանիքի ժառանգ էր և նրան անյարմար՝ յարաբերութիւն ունենալ որ և է խեղճ դերձակուհու հետ… Ու նա լքեց ինձ։ Առաջին վայրկեաններում ես խենդեցածի նման էի. երբ չատ անգամ մտածեցի վերջ տալ կեանքիս։ Խղճմտութիւնը և առողջ դատողութիւնը յաղթանակելով յետ պահեցին ինձ ինքնասպան լինելու գաղափարից մի ստոր տղամարդի պատճառով։ Բայց այնտեղ մնալ էլ անկարելի էր, որով գնացի արտասահման։ Իսկ այդ օրից անցել է երեք տարի։

—Խե՛ղճ ու անբա՛խտ Մարիս… բայց դուք դեռ չատ երիտասարդ էք և կարող էք բախտաւոր լինել։

—Ամենեւին, դառնութեամբ չեչտեց Մարին.— ես ուխտել եմ այլ եւս ոչ մի տղամարդի չը հաւատալ. նրանք ամենքն էլ խաբեբաներ են։

Սիրարփին իւր փոքրիկ ու ճերմակ ձեռքով շոյելով դերձակուհու շնորհալի գլուխը, նկատեց.

—Բայց ոչ ամենքը, թէկուզ իմ փեսայացուն. հաւատացած եմ, որ նա ինձ չէ խաբում, նա ազնիւ երիտասարդ է։ Բայց դուք կարծեմ նրան չէք տեսեր։

—Ո՛չ…

Սիրարփին իսկոյն վազեց հարեւան սենեակը և այնտեղից դուրս բերեց իւր փեսայացուի լուսանկարը։

Գոհունեան ժպիտը միշտ փայլում էր նրա կուսական շրթունքի վրայ։

—Այժմ, ասացէ՛ք, այսպիսի հրաշալի աչքեր ունեցող տղամարդը միթէ կարո՞ղ է խաբեբայ լինել։

Արդարեւ նա մի բաւական գեղեցիկ տղամարդ էր, արտայայտիչ դէմքով և խոր ու թափանցիկ աչքերով։

Մարին, որ լուսանկարը ձեռքում չարունակում էր ուշադրութեամբ նայել, յանկարծ գունաթափուեց, նա ամբողջ մարմնով սարսռաց և նկարը դուրս սողալով ձեռքից ընկաւ գետին։

—Ի՛նչ պատահեցաւ, դուք հի՞ւանդ էք, այս վայրկեանիս մի բաժակ ջուր կը բերեմ։

—Ո՛չ, ջուր հարկաւոր չէ, շնորհակալ եմ, այժմ ինձ լաւ եմ զգում…

Ապա իր նիրքին վրդովումը խեղդելով աւելացրեց։

—Ուրեմն սա է ձեր…

—Այո՛, սա իմ ամուսնացուն է, Նիկողայոս Պետրոսեանը, տեհ ասացէք խնդրեմ, նա ձեզ դո՞ւր եկա՞ւ, գեղեցիկ է, այնպէս չէ՞։

Մարին աչքերը ցած խոնարհած, դեռ իւր նայուածքը սեւեռած էր յատակի վրայ ընկած լուսանկարին։

Սիրարփին վեր առաւ նկարը և մտաւ հարեւան սենեակը։

Մանկահասակ դերձակուհու դէմքը հետզհետէ գունաթափւում էր։

—Ո՛չ, նա չէ խաբում, ասաց նա ինքն իրեն և աղբիւրի նման արտասուքը սկսեց հոսել նրա աչքերից։

Հարսնացուն այլ եւս չերեւեց։ Մարին լսում էր նրա երջանիկ ծիծաղը հարեւան սենեակում իւր նոր եկած ընկերուհու հետ։ Բայց չուտով լռութիւն տիրեց, երեւի երկու ընկերուհիները դուրս գնացին տանից։

Մարին դեռ չարունակում էր արտասուել։

Արտասուքի կաթիլներից մէկը գլորուելով ընկաւ հարսանեկան շրջազգեստի վրայ։

—Ո՛հ, ի՛նչ դժբաղդութիւն, մտածեց նա, — հարսանեկան հագուստի վրայ արտասուք թափել…

Նա սրբեց աչքերը և դողաց յալ։

—Այժմ ես կարող եմ խորտակել նրա երջանկութիւնը, որպէս արեց նա մի ժամանակ, կարող եմ վրէժ առնել նրանից…

Եւ այս խօսքերի հետ նրա կրծքից դուրս թռաւ մի խորին ու յուսահատ հառաչանք։ Նա վերկացաւ և մօտեցաւ բաց լուսամուտին։ Դուրսն էլ նոյնքան մռայլապատ ու տխուր էր, որքան տխուր էր այդ ժամանակ փոքրիկ Մարիի սիրտը։

* * *

Հարսանեկան հանդէսը երկու չաբաթից յետոյ տեղի ունեցաւ։

Եկեղեցու հեռու անկիւնում դրուած նստարանի վրայ նստած էր փոքրիկ ու թոյլ կազմուածքով մի օրիորդ։ Նա իւր պղպջատի նման պաղ ու փայլուն նայուածքով կարծես լափում էր նորապսակներին։

Փեսան չի նշմարեց, թէ ի՛նչպէս հարսը մի անգամ յետ դարձաւ, նայեց եկեղեցու հեռու անկիւնը և արտասուքը փայլեց նրա աչքերում։

Նորապսակները հարսանեկան մատանիները փոխանակելու ժամանակ նայում էին միմեանց քաղցր ու երջանկութեամբ լի նայուածքով։ Նրանց ժպտադէմ լսում էին հանդիսականների աղմկալի շնորհաւորանքները, այդ աղմուկի մէջ թլացնելով Մարիի խուլ ու դառն հեկեկանքները։ Նրան մօտիկ գտնուողները միայն լսում էին այդ հեկեկանքը և սպառնալից նայում նրան, թէեւ իւր վշտերի մէջ թաղուած նա ոչինչ չէր նշմարում։

Մի քանի վայրկեան վերջը նա դուրս եկաւ եկեղեցուց. փողոցում նա խնամքով սրբեց աչքերը, չուզելով որ ուրիշները գիտնան, թէ ինքը արտասուել է։

Սակայն ո՞վ էր այդ դժբաղդ ու վշտահար դերձակուհու արտասուքով հետաքրքրւողը…

Ա. Ծ. Մ.

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿ. ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ընկ. Լէոըոն, Լիոն, Պօ-դ'Արժան փողոց

Ֆրանսական փոխադարձ ընկերութիւնը (Սօսիէդէ Միւթիւէլ Ֆրանսէզ) պատիւ ունի ծանուցանել բոլոր իւրեն ընկերներուն թէ ի Կ. Պոլիս ընդհանուր գործակատար անուանած է Պ. Նօէլ Ժ. Լիվատարի, Քըլըճըլը Ալի Փաշա փողոց, Խըզաճիմ Րիֆաթ խան, Թիւ 8. և թէ գործակալութեան գրծառնութիւնը որ դադրած էր գործակալի փոփոխութեան պատճառաւ, նորէն իր կանոնաւոր ընթացքը պիտի ստանայ 1896 փետրուարէն։

Մասնաւոր հրահանգներ տրուած են Պ. Լիվատարիի՝ հաւաքաւորներու համար ստորագրողներուն կացութիւնը, որոնք պիտի վերսկսին իրենց յանձնառութիւնները և պահպանելու համար անոնց շահերը։

Ուստի Պ. Պ. ընկերակիցները կը հրաւիրուին անյապաղ և ընկալագրի փոխարէն նոր գործակալութեան յանձնել իրենց ձեռքին ունեցած հաշուետետրերը, որպէսզի իրենց հաշիւները քննուին ու կարգադրուին ընդհ. տնօրէնութենէն ի Լիոն։

Բոլոր այն ստորագրողները որոնք անմիջապէս պիտի վերսկսին իրենց վճարումները և յետոյ անընդհատ պիտի շարունակեն զանոնք, պիտի մասնակցին ասկէց ետքի բոլոր վիճակահանութիւններուն սկսեալ 1896 մարտ 16էն։

Ընկերութիւնը կը ծանուցանէ իր Արեւելքի ստորագրողներուն թէ ինք բնաւ պատասխանատու չէ այն անկանոնութեանց որոնք ի վնաս իրենց կրնան գործուած ըլլալ նախկին կազմակերպութեան ատեն, և զորս հնարաւորութեան սահմանին մէջ պիտի ջանայ դարմանել։ Ուստի կը յուսայ թէ բոլոր իրեն ընկերները պիտի ընկերակցին իրեն թոյլ տալու համար որ յաջողցընէ վերակազմութիւնը զոր պիտի կատարէ իր նոր գործակալը Պ. Նօէլ Ժ. Լիվատարի։

Վարչական խորհուրդ

476 24—25

Աւանդական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 13.25 Մայիս 1896

Այս առաւօտ Փարիզի Պօրսաէն հասած հեռագրոց նայելով, անցեալ շաբաթ երեկոյ Քօնսօլիտէն գոցուեր է 21.55 էն 21,30 սանթիմի, Երկաթուղին 115.50 էն 114 ֆրանք, Րէժին 370 էն 368 ֆրանք, 100ին 3 տոկոսով ֆրանսական ռանթը 102.50 էն 101.56 սանթիմ գոցուեր են, սակայն այսօր Եւրոպացւոց տօնի պատճառաւ թէ Փարիզի և Ղալաթիոյ պօրսաները գոց են և արժեթղթերու վրայ ո և է գործ չէ եղած։

ԿԱՐԱՊԵՏ Ա. ՕՏԵԱՆ

ԱՐՁԵՌՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ—ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (Երկրորդ)

ՈՒՂՂԵԱԼ ԵՒ ՅԱՒԵԼԵԱԼ

ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 50.000 ԲԱՌ, ՈՃ ԵՒԱՅԼՆ

Բազմաշխատ հեղինակին սոյն օգտակար գործը կը բովանդակէ հին եւ նոր հայերէնի գրեթէ բոլոր բառերն զատ, գիտական եւ արուեստական բազմաթիւ բառեր, ոճեր եւ ասացուածներ հանդերձ իրենց Գաղղ. Թարգմանութեամբն։ Բառից զանազան առումները բացատրուած են բազմաթիւ օրինակօք։ Սոյն խնամեալ եւ յոյժ կարեւոր գործը ճշմարիտ առաջնորդ կրնայ ըլլալ ուսանողներու ի Գաղղիերէն լեզուի, ինչպէս նաեւ սոյն լեզուի ուսման պարապողներու առ հասարակ։

Գործոյն վերջը աւելցուած է գաղղիերէն լեզուի անկանոն եւ պակասաւոր բայից պարզ ժամանակներու մէկ ցանկն հանդերձ պիտանի եւ կարեւոր ծանօթութեամբք, որք մեծապէս պիտի օգնեն ուսանողին։

Էջ իբր 1000, ընտիր թղթի վրայ մաքուր եւ յստակ տպագրութեամբ եւ զօրաւոր կազմով, որք բառարանի մը համար գրեթէ նոյնքան գնահատելի են որքան պարունակութիւնը։

☞ Գին { Զօրաւոր խառքօլէ կազմ 25 Դհ.
Լաթակազմ 27, Կիսակաշի 32 »

Կեդրոնատեղին է Ե. Մաքրէօսեան վաճառատունը, Թիւ 27 Ֆինճանճըլար եօգուշու Կ. Պոլիս։ Կը գտնուի Պ. Պալենցի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, ինչպէս նաեւ Բերա Մեծ փողոց Վեպյաչի եւ Քայլի գրատուններ եւ Ղալաթիա Մահմուտիէ ճամպեկնի Թիւ 42, Ռոման եւ Ընկ. Թղթավաճառանոցն։

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուներեքի տարուան և տասնըութ տարուան, բժիշկներուն կողմէ յանձնարարուած, ստամոքսի ու այլ և այլ տկարութեանց, անարիւնութեան (անէմի), ինչպէս նաեւ նոր ապաքինած հիւանդներու համար։ Դիմել Օրթագիւղ՝ հանդուցեալ Մաւլթար Ցակոբ աղայի տունը՝ հայոց եկեղեցւոյն դէմ։ 261

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ սուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտաբերութիւն երաշխաւորեալ։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երբ այցելութեամբ [illegible] պէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Եմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար առ ցաւնե[illegible] առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Չալըքճը[illegible])

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բա[illegible] սօվեհի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. Հաւասարելու համար Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբ[illegible] ժմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունի[illegible] գործատեղինին։

410

VIN ET SIROP DE DUSART

Անհոււնապէս փոքրերը (միքրոպները) օրուան խնդիր են։ Անոնց ներկայութիւնը ծանօթ պատճառն է բոլոր փոխանցիկ հիւանդութեանց որք քայքայուած առողջութիւններու վրայ կը յարձակին. այս է սկզբնապատճառը կուրծքի հիւանդութեանց, մանաւանդ մեր կազմուածքին մէջ փօսֆադ տը չօի նուազութիւնը։ Այս հակումն արգիլելու համար բժիշկները Տիւզառի լաքթօֆօսֆադ տը չօի գինին կամ օշարակը կը յանձնարարեն. այս դեղեր մարսողութիւնը կը դիւրացնեն, ուժերը կը բերեն, հիւսուածքները կը նորոգեն ու գիրութիւն և առողջութիւն կուտան։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ՔԻՒՔԻՒՐՏԼԻԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ

Պրուսայի Քիւքիւրտլիւի ջերմուկներն, որք այս եղանակիս մէջ աւելի օգտակար են, վերջերս կատարելապէս նորոգուած են ու կառավարուած վարժապետին՝ Իպրահիմ էֆէնտիի կողմէ եւ թէ արանց եւ թէ կանանց համար կատարելապէս հանգստաւէտ պայմաններու մէջ կը գտնուին։ Բազմաթիւ սենեակներ, մասնաւոր յարկեր, ճաշարաններ եւայլն պատրաստուած են։ Մասնաւորաբար կը ծանուցուի թէ հոն դիմողներն՝ այր թէ կին՝ խիստ հանգիստ պիտի ըլլան։ 6—10

ԱԶԴ

Փափկանճաշակ ծխողները ճշմարիտ JOB ծխի սիկառի թուղթը դիւրաւ կ'որոշեն իր կեղծերէն, բայց միմիայն սիկարը ծխած ատեննին է որ կը նշմարեն խաբէութիւնը եւ ո՛չ թէ այն վայրկեանին ուր կեղծ պրակը իրենց կը տրուի իբրեւ ճշմարիտ եւ հարազատ JOB ծխի թուղթ։

Որպէս զի ամէն շփոթութիւն եւ վարանում անկարելի ըլլայ, եւ մեր յաճախորդք չը խաբուին, պէտք է որ ուղղակի դիմեն ՄԵՐ ՃՇՄԱՐԻՏ JOB ԾԽԻ ԹՈՒՂԹԻՆ ՄԻԱԿ ՏԷՊՕՃԻԹԷՒ Ց. ԼՈՒԹՖԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ. Կալաթա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 17. եւ կամ այն ծխավաճառներուն կամ խանութներուն զորս ինքը կը յանձնարարէ։

482 44—150 ՊԱՐՏՈՒ ԺՈՊ

ԲԵՐԱՅԻ ԲԻԼՁԷՆ ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆԸ

ՄԷԹՐՕՓՕԼ ՊԱՆԴՈԿԻՆ ՏԱԿԸ

ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 256, 258 ԵՒ 260

Տն ըէնութիւնս կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ սոյն գարեջրատան մէջ կը գտնուին առաջին կարգի ըմպելիներ, լաւ տեսակ պաղ նախաճաշներ ու ճշմարիտ Բիլզէն գարեջուրը.

489 12—52 Լ. ՔՐԷՄԷՐ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ԿԱՐԱԳ

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Այս կարագը «Հունգարիոյ Թագաւորութեան արագի գործարանին» մէջ պատրաստուած ըլլալով, Հունգարիոյ կառավարութեան երաշխաւորութեան ու քօնթրօլին տակ կը ծախուի։

Այս առաջնակարգ եղը մէկ, կէս եւ մէկ քառորդ քիլոնոց տուփերու մէջ դրուած է, եւ կը ծախուի հետեւեալ տեղերը։

Կալաթա Քիւչիւք Միլլէթ խան, Պ. Արթուր Ն. Հունտէր 27 թիւ վաճառատունը եւ Բերա շիտակ ճամբան Բաքքիի վաճառատունը։

Ամէն շաբաթ ճեպընթաց կառախումբով կուգայ։ 6—44

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեքտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՑԱՆՁՆԱՌՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

14 եւ 19. Չիւլէր Պէյ խան, 14 եւ 19

Քիւրէքճիլէր — Կալաթա

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

ՂԱԼԱԹԻԱ

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

32. Կարաքէօյ փողոց. Օսմ. Պանքային դէմ 32

Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ

անձնաարարութիւնք առանց ծախսի կը ղրկուին մինչեւ տուն։ 333

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Մօռրէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ռայս, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Իտալօ շոգենաւը, նաւապետ Ուսպըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 19ին ուղղակի Պոլիս գալու համար և Ցունիս 1ին հոս կ'սպասուի։

ՄՕՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Թէպէս շոգենաւը, նաւապետ Օրըլ ամսոյս գէպ ի 16ին Լիվըրբուլէն աստ կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՏՕՔԹՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ Հինգշաբթի օրերն կատարած ձրի [illegible]թիւնները, յետայսորիկ, տեղի [illegible] ժամը 5էն մինչեւ 11 [illegible]։

535 4—39

ՀԱԼՃԵԱՆ ԵՒ ԹԱՎՇԱՆԵԱՆ
ՄԵԾ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՆԻՒԹՈՑ
ՄԵՏԱՔՍ, ՔՕՌՏՕՆԷ, ՇԷՆԻԼ, ԲՈՒՐԴ Ե ԱՅԼՆ.
ԹԱՒԻՇԻ ԵՒ ԱԹԼԱՃԻ ՎՐԱՅ ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ՆԻՒԹՈՑ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ
ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ, ԲԱՐՁԵՐ, ՍՈՒՆՁԱԿՆԵՐ
ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԻ ԳԾԱԳՐԻՉ
ՊԱՏՐԱՍՏ Է ՄԻՇՏ
ՍՏԱՄՊՕԼ. ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻԷ ՃԱՏՏԷՍԻ

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

[illegible]

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1868 ԻՆ

206, 29, Սթամպօլ-Եէնի-Ջամի, Մահմուտ-Փաշա

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԻՐԵՆՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՒԱԾ

Բաղնիքի խավլու-ներ, պէշ[illegible], անձեռոցներ, ղենջակներ, մետաքս[illegible]ներ, թաշկինակներ, չարշաֆներ (մէսէ[illegible]ֆէ+), էլլորքներ, մետաքս ու [illegible] նագործութիւններ և Պրուսայի ձեռագործ արտադրութիւններ։

Օժիտի համար մասնաւոր պատրաստութիւններ մեծ խնամով կը պատրաստուին։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառուիմ։

515 14—30

ՏՕՔԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վկայեալ Ֆիլատէլֆիոյ եւ Նիւ-Եորքի համալսարաններէն, երեք տարի հիւանդանոցաց ծառայած, յետ տասն եւ հինգ տարի պաշտօնավարութեան, իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Սագըզ Աղաճ փողոց Թիւ 47, ուր կ'ընդունի հիւանդ ամեն օր ժամը 7-11. Երկուշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ձրի կը [illegible] դիմողները, իսկ շաբաթ օրերը ժամը 9 ը կը գտնուի Պոլիս Բիւչիւքեան [illegible]բանը։ Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւն, մասնաւորապէս սրտի եւ կուրծքի [illegible] րէ ամեն կարգի վիրահատական գործողութիւններ։

457 43—78

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1882ԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ ԹԱԶՄԻՆ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 59

ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՃԻՇԴ ԴԻՄԱՑ

☞ Ասկից 14 տարիներ առաջ, երբ մեր մէջ զանգատներ կային թէ առեւտրական [illegible] մերայնոց կողմանէ չի մշակուիր [illegible] բավաճառութիւնը միշտ օտարաց [illegible] հականութիւն է եղած, այս [illegible] հաստատել ձեռնամուխ եղայ. որուն [illegible] ժամանակեայ գոյութիւնը, աւելորդ [illegible] հետեւած ուղղամիտ եւ հաւատարիմ [illegible] մի զօրաւոր ապացոյցը կրնայ նկատ[illegible]։ Այժմ, տնտեսական ծանօթ կացու[illegible] ստիպէ ծանուցանել թէ վաճառա[illegible] տեւութիւնն ու գոյութիւնը՝ որ [illegible] անպատուաբեր հանգամանք մը չէ [illegible] պարակին մէջ, այլ եւս տոհմական [illegible]մակրութեան չափէն կախեալ է, [illegible] թէ արժանի պիտի համարուիմ։

Վաճառատանս մէջ կը ծախ[illegible] ապրանք՝ միշտ օրուան գինով։

468 27—72

ՄԵԼՔՈՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

ՕՐՈՐԴ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱԿԱՆ

Երլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգող եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական զբաղմանց [illegible] եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն [illegible] փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց [illegible] նեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցին [illegible] այտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան [illegible] Այվիճալին մէջ դիւրաւ խմուելով [illegible] կը համապատասխանէ այն յատկ[illegible] ախտաբուժական զխատութիւն [illegible] ռնչագատ է, մասնաւորապէս այդ [illegible] թասուաթեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. [illegible]

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

GEBRÜDER BOMONTI

ՊՈՄՈՆԴԻ ԵՂԲԱՐՔ

ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒՂ

ԿԱՐՏԱԴՐԷ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՁՕՒՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ

ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ ԸՍՏ ԲԱՍԴԼՕՌԻ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՍԻՏ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ

Գործարանն Եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմաւորեալ է։

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1884 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մօրսքայա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4.000.000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	63.000.000 Ֆրք.
1894 ի հասոյթք	24.500.000 "
1884 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ	90.000.000 "

Ընդ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Գալաթա Չելեպի Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխ. Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Մասնաճիւղ Գալաթիա, Չէօմլէքճի փողոց, 14
Դրասենեակ Ս. Ժ. ՌԻՊՊԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 2.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ տուն, պալատ, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ապահովագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Գալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ԿԻՒԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼԱՐ (Բարֆիւմըրի)

ED. PINAUD

PARIS
37, Պուլվար տը Ստրազպուրկ, 37
Բերբաքենտէ մաղազասը։
30, Պուլվար տէ Իթալիէն, 30

ԷՏ. ՓԻՆՕ
Մաղազասընա մախսուս
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ ԿԻՒԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼԱՐ
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Խիւլասա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Սապօն
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Բօմատա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Եաղ
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Բուտրա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Թուալէթ սիրքէսի (վինէկր)
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Պրիլանթին
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Գոզու չիչէկի
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Թուալէթ սույու
ԻՔՍՈՐԱՔԻՍԱՐԻ Գօզմէթիք

Գուլէթ վէրիճի ԳԸՆԱ ԳԸՆԱ ՍՈՒՅԸ
պաշա մախսուս զայիֆէյի սըհհիյէ

Բարիզին 1889 սէրկիսի ումումիսի
ՊՈՒՔԷԹԻ

Մէնեքշէ իչին բէզ նէֆիս գօգուլար
Մէսէլա Թէֆարիք
Պէյազ էյլիօթրոբ չիչէյի — Թէսապա
Զամբագ բուտրասը (իրիս)
Բարմ մէնեքշէսի

Մարուֆ խիւլասաալնտան ալա սապօն
Թէն բուտրասը
Տիւ Թէմփլէմէկէ մէ տիւ աղըրընա
մախսուս իքսիր։

ՆԱՒԱՒԼԷՑՈՒՑ

ՄԵՍԱԺԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

— —

Ուղղակի եւ Թեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթադարձին հանդիպելով ի Հավր։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մեկշաբաթ, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպ ի Պիրէոս, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Քաթաքօլօ, (փոփոխակի Քալամադա) Շիրա, Սէլանիկ, Քավալա, (փոփոխակի Տէտէ-Աղաճ), Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա) Սելանիկէն, Շիրաէն, Քալամադաէն (փոփոխակի Քաթաքօլօ) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոսէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոս հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամեն տասնհինգ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Հռոդոս (փոփոխակի Սամոս) Պէյրութ (ուր պիտի հանդիպի Եաֆա, Բօր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրհանդակին) Լարնաքա, Սուրիական եզերք, նորէն Պէյրութ, Բօր-Սայիտ, Աղեքսանտրիա, Մարսիլիա։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։ 425

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՄԻՐԱՍԻՒԼԻ

Պէչինճի Օրտունի հիւմայուն մէրքէզի իլէ Վատիյաճէմ վէ Տօմա գազալարընտա պուլունան Ճիւնտար Ճէնապը չահանէնին 312 սէնէսի հազիրանը իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէյիք խտարէյէրինէ մուգթազի օլուպ մահալինճէ մէվգիի միւնագասայա վազ օլունան ատէնին իթաարնա պուրաճա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ եյլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 14 2—3

Պէչինճի Օրտունի հիւմայուն տախիյինատ վազը Հաճեա վէ Րաչեա իլէ [illegible] գազալարընտա պուլունան Ճիւ[illegible] Ճէնապը միւյիւքաանէնին 312 սէնէ[illegible] իպթիտասընտան [illegible] պիր սէնէյիք խտարէյէրինէ մու[illegible] օլուպ մահալինճէ մէվգիի միւնագա[illegible] վազ օլունան էրզաքը միւթէնէվվիէնին պուրաճա իթաարնա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ եյլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 15 2—3

Պէչինճի Օրտունի հիւմայուն տախիյինատ վազը Գանիթրէ գազասը իլէ Միսմիյէ վէ Պրագտան մաաատա Հօրան սանճաղը տախիյինատ պուլունան ասաքիրը չահանէնին 312 սէնէսի հազիրանը իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէյիք խտարէյէրի իչիւն մուգթազի օլուպ մահալինճէ մէվգիի միւնագասայա գօնուլան էրզաքը միւթէնէվվիէնին պուրաճա իթաարնա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ եյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 16 2—3

ԹԱԳՈՒՈՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ՔԱՓՍԻՒԼ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼ—ԷՄԸՐԻ

Մինչեւ այսօր ծանօթ հակամիզանցքաբորբոքային դեղերուն էն հզօրը։ Ապահովապէս շատ քիչ օրուան մէջ կը բժշկէ։

Զգուշանալ կեղծերէն։ Կը վաճառուի ամէն դեղարաններ և դեղավաճառանոցներ։

521 5—52

ՎԻՏԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ
ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենաքաջ ու հազգուրիչն՝ զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, ծերերը, կանայք, տկարակազմ Տղաները և ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մզամանց և Զըգային ու Ալքոլային դրութեանց կազմութեան և գործածման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ
ՄՍԻ ՀԻՒԹ
ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕ

ՎԻՏԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհաւութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւն. ի մի բան, թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կ'ըրպին անխնամ եւ մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻՏԱԼ, Վիքթօր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 334

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ՔԱՏԷԿԱ Գալաթիա, Մումհանէ, Թ. 86. փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

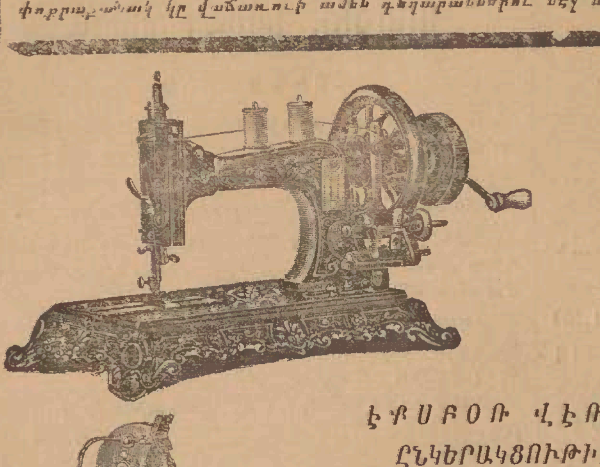

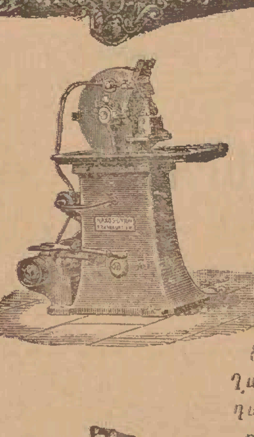

ԷՔՍՓՈՐ ՎԷՐՊԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆՀԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերուն Գալաթիա, Բէր Էմպէ Բազար եւ Մէքքէմէ փողոց, Թիֆլիսլեան խան [նախկին կեդրոնատեղի Րեժիի]

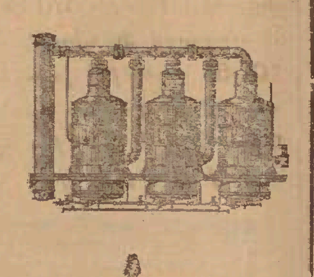

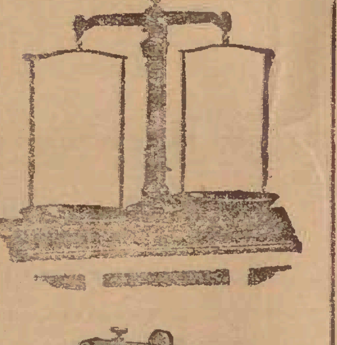

Մեծ մթերք զանազան մեքենաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու քարիւղով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժման կը դրուի եթէ յաճախորդն ուզէ։ Պարզ քարիւղի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 կիլոլիտր կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարայի։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, քերան բացող մեքենաներ, երկաթաճիթեղէ եւ թանձրաքարտէ թիթեղաձատներ, թիթեղագործութեան, ղարբնութեան, կողպքարարութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրհաններ, հերկագործական երեսաներ, շաղախ, գերմանական երկաթէ գերանիկներ, ասֆալտ, խայծղանաւոր քարդոն, խոհանոցի անօթք, կազի լամբարներ, ճեմիշի կ. զմածք, պիսիքլէդ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

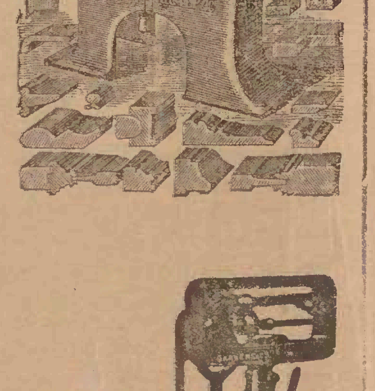

Մասնաճիւղք
ԱԹԷՆՔ, Սոփոկլէս փողոց, 11 [նախկին Պորսա Աթէնքի]
Կեդրոն
ՃԱՆ'Կ, Թօփհանէ Թաղ, ՊԻԷՇՈՆ, Բիլիւռոն փող.
Գործակալութիւնք
ՍԵԼԱՆԻԿ Կ. ՄԵՐՍԻՆ | ՊԷՐՈՒԹ | ՔԱՅՖԱ
ԻԶՄԻՐ | ՀԱԼԷՊ | ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ՅԱՖԱ
Քորֆու, Զանդա, Պաղրաս, Քալամադա, Շիրա, Վօլօ, Աղեքսանտրիա, Գահիրէ։ 360

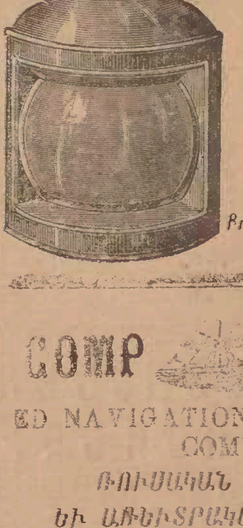

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 13/25 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 14/26 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 15/27 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 15/27 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 16/28 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 17/29 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Մայիս 14/26, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 263

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8.000.000
Պահեստագումար	" 10.028.000
Տարեկան հասոյթ	" 23.250.000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակութիւններ և տուներ մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
894
ԳԱՒՐԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 1

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍԷ ՓԷՇԴԱ

ՀԱԶԱՐԱՄԵԱԿԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՀԱՄԱՐ

Ատլէր եւ Հիրշ տան ուղեւորութեանց համազգային գործակալութեան կողմէ ուղեւորութիւն մը կազմակերպուած է Կ. Պոլսէն Փէշդա, ներկայ գտնուելու համար Հազարամեակի ցուցահանդէսին։

Մեկնումը տեղի պիտի ունենայ Յունիս 2ին եւ դարձը 16ին.

Գին առաջին կարգ 604 ֆրանք, երկրորդ կարգ 06 ֆրանք։

Այս պտոյտին մասնակցող ուղեւոր երբ հետեւեալ իրաւունքները պիտի վայելեն։

1. Ամբողջ ուղեւորութեան միջոցին ազատ ու յոյժ զանազան կարգի վակոններու մէջ։
2. Երկաթուղիի կայարանին եւ օթէլին միջեւ ու փոխադարձաբար պտոյտ (2-3 անձ մէկ կառքի մէջ)։
3. Ամբողջ ճաշ առաջին կամ երկրորդ կարգի օթէլի մը մէջ Ցուցահանդէսին մօտ ի Փէշդա։ Ճաշերը կը համապատասխանեն երկրին սովորութիւններուն. սակայն բաց ի նախաճաշէն, առնուազն երկու անգամ ճաշ կը տրուի, որոնց մէջ ըմպելիք չիկան։ Առաջին կարգի սենեակներուն մէջ մէկ կամ երկու անձ կը բնակին, երկրորդ կարգին մէջ 2էն 3։
4. Ազատ մուտք ցուցահանդէսին մէջ եւ կառքով պտոյտներ, ըստ որս յայտագրին մէջ նշանակուած պտոյտները։
5. Շրջանին սկիզբէն մինչեւ վերջը ուղեւորները իրենց հետ պիտի ունենան ուղեւորութեան վերակացուներ որոնք պիտի խնամեն զիրենք ու պիտի հսկեն յայտագրին գործադրութեանը։

Մասնակցողները պարտին արձանագրուիլ Մայիս 15էն մինչեւ 30, ի Կ. Պոլիս, «Ընկերութեան ուղեւորութեանց Հունգարական գրասենեակի» ներկայացուցչին քով, Օսմանիէ Րօսդի խմբագրատան շէնքին մէջ ուր 150 ֆրանք պիտի վճարեն։ Առանձին ուղեւորներու համար երթ ու դարձի տոմսեր կը տրուին չափաւոր գիներով։ Կընդունուին նաեւ սենեակներու վարձման յանձնարարութիւններ Փէշդայի մէջ։

Ուրիշ ամեն տեղեկութեանց եւ յայտագիրներուն համար դիմել ներկայացուցչին։

Փէշդա, 6 Մայիս 1896
Միջազգային գրասենեակ ուղեւորութեան
Փէշդա, Պուլվանեուլեզա, 2
537 3—6

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՆԻ

ԵՐԿ—ՄԱՐՍԻՉ

ՇԱՍԷՆ

ՊԷՊՍԻՆՈՎ ԵՒ ՏԻԱՍԹԱԶՈՎ

Պէպսինն ու տիասթազը երկու բնական ու անհրաժեշտ գործիչներն են մարսողութեան։ ՇԱՍԷՆԻ ԳԻՆԻՆ, 1864 ին յոյժ նպաստաւոր տեղեկագիր մը ստացած է Փարիզի բժշկական ակադեմիայէն։ Այն ատենէն ի վեր, յոյժ կարեւոր տեղ մը բռնած է Ախտաբուժութեան մէջ, եւ ամեն օր կը յանձնարարուի ընդդէմ

Դժուարին կամ անկատար մարսողութեանց, ստամոքսացաւերու, դժուարահալութեան, ստամոքսատապերու, յամր նորաբուժութիւններու, փսխումներու, փորխարութեան, ախորժակի կորստեան, եւայլն.

Փարիզ, 6, Վիքթորիա ծառուղին եւ գլխաւոր դեղարանները։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՕՏԻ ՕՃԱՌԷՇ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ԼԵԱՐԴԻ ԻՒՂ

Իփոֆոսֆիթ ով՝ կիր և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕՏ ԵՒ ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթի չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հասու իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, Հիբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց Ծռմածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, տարրծ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղարաններու քով։

Գործակալարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

GLÉTÉAS

ՔԼԵՏԵԱՍ

ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ՍՐՏԻ. Ամեն ընտանիքներու մէջ անհրաժեշտ։ Պատրաստութիւն անթերի։ Համը սքանչելի։

Աւելի ազդեցիկ քան մոմածաղկի, անանուխի և այլ ջուրերէ, անմարսողութեան, սրտխառնուքի, ստամոքսացաւի, քացխութեան, դալուկի, ջղացաւի, գլխացաւի, ծովախտի և այլ հիւանդութեանց համար, և գլխի, ստամոքսի, ջիղերու ամեն տեսակ անհանգստութեանց համար։

Համաճարակի ատեն թանկագին, ինչպէս ինֆլուէնզայի, տենդերու, քոլերայի ատեն։

Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս ամեն լաւ դեղարաններ։

Կեդրոնատեղի և ներկայացուցիչ. Ֆրնտըքլեան խանին քով թիւ 7—8, ՊՈԼԻՍ։

Նոյն հասցէէն ուզեցէք

ՍԷՆ-ՌԱՖԱՅԷԼԻ ԳԻՆԻ

զօրացուցիչ և կազդուրիչ։ 508 20—24

Les Seules purgeant sans Coliques

PILULES SAVONNEUSES BOISSY

LAXATIVES
PURGATIVES
RAFRAICHISSANTES

La Boite de 40 Pilules : 2 fr. franco.
Phie BOISSY, 2, Place Vendôme, PARIS

ՊՈՒԱՍԻԻ ԱՃԱՌԱՑԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

միակ լուծողականներն առանց խիթի բուժում գլխացաւերու, ջղացաւերու, պնդութեան, աղեաց անուժութեան եւայլն...

Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, դեղագործ Քանցիկլի քով, Բերա, Մեծ-փողոց, 249 370

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Առաջին շոգենաւը Նովօրոսսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում մայիս 26ին իրիկուան ժամ 4ին (Հ. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. " 175 "

Ապրանքի և դրամի ուղեւորութեան

Նաւոլօնքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
33 Մումհանէ փողոց Թ. 10

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ